

ПРОГРАМА НА СВЯТО СВ.МИКОЛАЯ

ВИДАНО СОЮЗОМ УКРАЇНОК КАНАДИ
ЕДМОНТОН, АЛТА., СЕРПЕНЬ, 1975.

diasporiana.org.ua

ПРОГРАМА
РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ
ДЛЯ ДІТВІ УКРАЇНСЬКИХ ШІЛ

ЗМІСТ --

1. Коляди та пісні з нотами
2. П'єси
3. Вправи для дівчат і хлопців
4. Деклямації

Обкладинка	Марія Прокопів
Ноти писали: до коляд.....	Петро А. Пауш
до пісень	Проф. Сергій Яременко
Технічну працю виконували	Стефанія Пауш
	Марія Лазарук
	Фівонія Пелех

Матеріали до програми зібрала
АНАСТАСІЯ ШЕМЕЛЮК-РАДОМСЬКА

ВИДАННЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Едмонтон, Альберта

Серпень, 1975

Перевидання жовтень, 1980

В С Т У П Н Е С Л О В О

Одним з найбільш радісних свят, у цілому християнському світі, є свято Різдва Христового. Близько перед Різдвам, святкуємо свято Святого Миколая.

Всі християнські народи святкують свято Святого Миколая і для того улаштовують концерти в яких беруть участь діти. Такі концерти є вже майже Різдвяними концертами. А Святий Миколай своїм приходом між дівчатури приносить нам вже святочні настрої Різдва, викликає радість, у дітей викликає усміхи щастя, мрії та надії набагаті дарунки.

З окрема в українців, де б вони не жили, існує культ великої пошани до Св. Угодника Миколая. Є в нас багато переказів й оповідань, де Св. Миколай опікується дітьми, любить їх і приносить їм дарунки з небес ...

Святий Миколай вважається покровителем і хоронителем від всього злого. Раз у рік приходить Св. Миколай до дітей, але йде зо всією повагою лише до вибраного місця, на концерти до Народніх Домів, або й до хатів дітей. Ми бачимо Його, що Він є все розумний, добрий, і приходить щоб лише добру навчати.

І ми нині улаштовуємо святочний концерт, на який сподіємось, що загостить до нас Святий Миколай. Він обдарує всіх чемних і добрих дітей дарунками. А всі діти нехай уважно слухають Його науки, яку Він лишить нам і скаже нам, як ми маємо далі поступати, щоб бути чемними і добрими дітьми!

/Із Програми на Вечір Св. Миколая,
видання Союзу Українок Канади,
1949/.

П Р И В І Т С В Я Т О Г О Н И К О Л А Я

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Мир цьому дому і всім присутнім в ньому!

Рікрічно, рік за роком минає, й кожного року, як і цього, до вас добрих і чемних діточок, святий отець Николай з дарунками вітає.

Приходить до добрих і чемних дітей, що люблять і слухають своїх батьків, що до Церкви святої, до недільної та рідної школи ходять, учителів своїх шанують, старших поважають, та рідну, українську мову вивчають. За те вони дарунки від отця Николая, в дарі, завжди приймають!

Дорогі діточки! Слово рідне, мову рідну, щоб ви ніколи не забували, та до своєї матері, до неньки України завжди любов і пошану мали.

Таких то дітей Господь благословляє, добро їм завжди посилає, люди люблять і шанують, про них не забувають, на добру дорогу справляють.

Оттак то, дорогі діти, будьте завжди чемні, за вас Господь не забуде; а на другий рік, святий отець Николай знову до вас прибуде.

А тепер, дорогі янголята, розв'яжіть оці міхи та роздайте подарунки дітям для потіхи!

Оставайтесь з Богом! Слава Ісусу Христу!

Написав Василь Кравців,
Едмонтон, Альберта,
грудень, 1973.

Я Л И Н К А

Слова з чит. "Рідна Школа"
Музика Є.Вавринюка
Форт. супр. С.Яременка

Рухливо

Шко-ла, свя-то, го - мін, сміх. Все - ре - ди - ні є я-лин - ка,
вбра- на гар-но як кар-тин-ка, пов-на ла - со - щів смач-них. щів смач-них.

2. Все радіє, все блищить,
Свічечки, як в церкві, сяють,
Оченята в діток грають,
Пісня серце веселить.

3. Ну, бо ж годі. Забавки,
І цукорки і горіхи
Час роздати для потіхи,
Для науки книжечки.

Бог предвічний

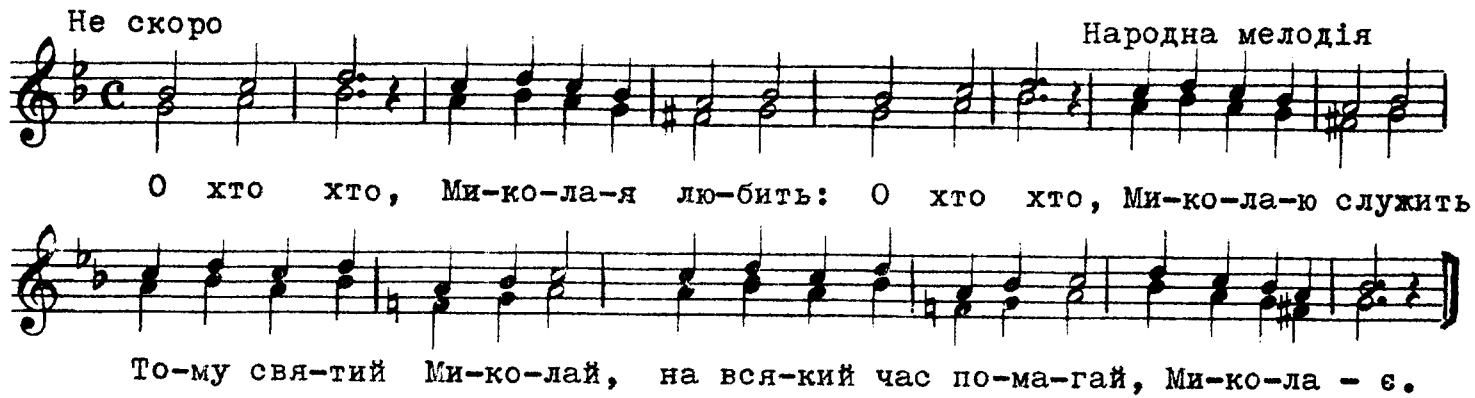
Поважно Народна мелодія

Бог пред - віч-ний, на-ро-див - ся! Прий-шов днесь
із не-бес, щоб спа-сти люд свій весь, і у - ті - шив - ся.

О хто хто, Миколая любить

Не скоро Народна мелодія

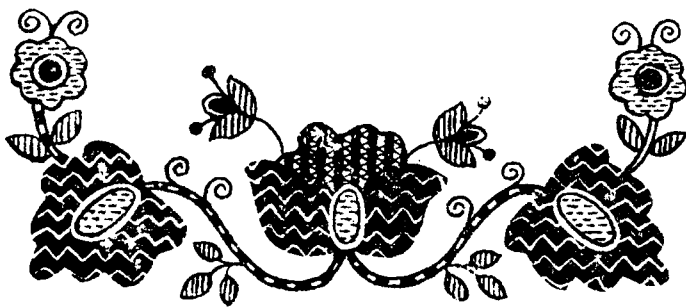
О хто хто, Ми-ко-ла-я лю-бить: О хто хто, Ми-ко-ла-ю служить
То-му свя-тий Ми-ко-лай, на вся-кий час по-ма-гай, Ми-ко-ла - є.

Радуйтеся усі люди

Поважно Скоро Народна мелодія

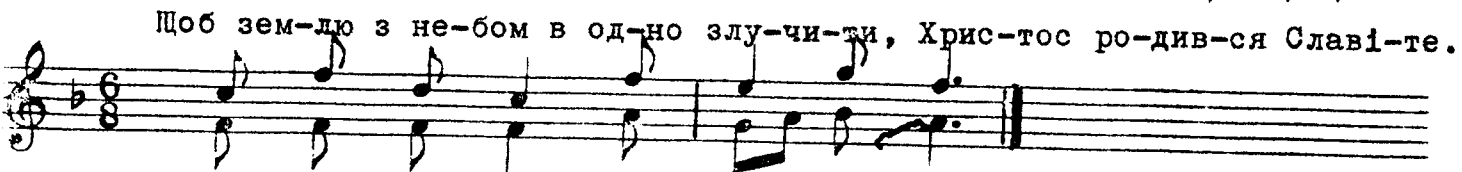
Ра-дуй-те - ся у - сі лю - ди. Ве-се-ла-я нам но-ви - на
Ра-дість знеба всім нам бу - де;
по-ро-ди-ла Ді-ва Си - на, Ма-рі - я, Ма - рі-я, Ма-рі - я.

На небі зірка

Не дуже скоро

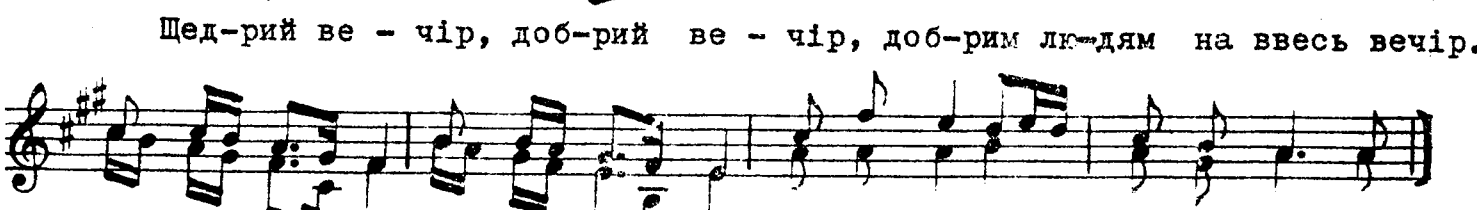
Н. Нижанківський

Щедрий вечір

Не скоро

К. Стеценко

Ой дивна дивна (Коляда)

3 чуттям

гарм. Філярет Колесса

mf Ой див-на див - на на-ша ро-ди-на як до ве - че-рі сі да - є:
Кож-де ве-се - як як та ди-ти-на се бо Христос ся раж - да - є:

mf Різ-дво Хри-сто-ве сі-ли ві-та-ти, *f*
Ра - дуй-ся ра-дуй Бо-жа - я Ма-ти, Ра-дуй-ся ра - дуй, ра-дуй-ся.

Добрий вечір Тобі

Звільна

К. Стеценко

mf

Доб-рий ве-чір то - - бі, па-не го-спо-да - - рю, Ра - дуй - ся.

f

Ой, ра - дуй - ся, зем - ле Син Бо - жий на - ро - див - ся

В полі в полі, плужок оре

Не скоро

К. Стеценко

ВПо-лі, впо-лі, плу-жок о - ре, Щед-рий ве - чір, доб-рий ве-чір,

доб-рим лю-дям на здо - ро - в'я!

СПІВИ ДО П'ЄСКИ „В ДЕНЬ СВ. МИКОЛАЯ”

№ 1 ВЕДМІДЬ

С. Яремко

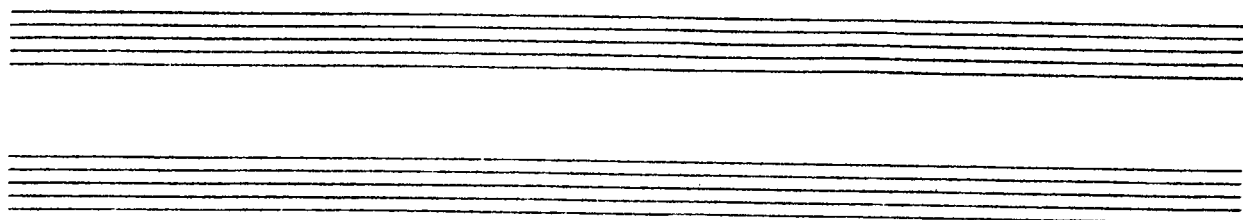
Moderato
№ 1 *mf*
По-бу-ду-ю, по-бу-ду-ю со-бі хат-ку ма-му,
та чи-стень-ку, та чи-стень-ку та теп-лень-ку за-тиш-ну.
Бо втій ха-ті ви-му-ва-ти бу-ду мед-ве-ди-ця мед-ве-
жат-ко ма-ле.

№ 2 ВЕДМЕДИЦЯ

№ 2
на-ро-би-ли-ся ми до-сить ста-рий, хо-чу спа-ти з вед-ме-
жат-ком як стій. Він за лі-то вже нів-ро-ку під-ріс,
ро-бить кло-піт вкожчу дір-ку пхл-є ніс.

№ 3 ЗАЙЧКА

№ 3
я ха-пу-сти і мор-ков-ці на-но-шу, на-но-шу,
і ли-сточ-ка-ми ха-тин-ку при-бе-ру при-бе-ру.

№ 3 Лис.

Allegretto

№ 4.

"НУ КО-ГО ВЖЕ ТІЛ-КИ Я НЕ ЗДУ-МІВ У-ВЕСЬ МА-ЧОР
 ЗПЕ-РИЖ-КІВ Я ПО-ІВ. ПО-ТІМ БУЧ-КА ТРЕ-ТЯЧ-КА
 Я ДІС-ТАВ, І НА ВОВ-КА НА СУ-ДІ НА-БРЕ-ХАВ.

№ 5 ПІАНОК СІМІАСНОК

№ 6. ЗИМА.

Andante

№ 6.

ЗА-ЧА-ПУ... Ю Я ЛІС ХАЙ ВІН ТИ - КО СПО-ІТЬ, А ТО-
 ДІ Я СА-МА, ХОЧ Я ЛЮ-ТА-ЖИ-МА, ТО ВІМ
 ЛІ-СІ МОМ ІМ Я МО-ЛН-ТЮСЬ ЛАД-НА.

№ 7 ПІАНОК (СІМІАСНОК)

№ 8. ЗИМА.

№ 8.

ВИ НА-ВЧИТЬ-СЯ ЛЮ БИТЬ МО-Ю ДИ-КУ КРА-СУ СКІМ-КИ
 РА-ДО-СТІ ВТІ-ХИ ВАМ ВСІМ ПРИ-НЕ-СУ. СУ.

№ 9 МЕФЕЛЦЯ ПІАНОК

№ 10. ЗИМА.

Moderato

№ 10.

ТИ ВТО-МИ-ЛА-СА МА-БУДЬ, ТРО-ХИ, ТРО-ХИ СПО-ЧИНЬ, ВІМШЕ МІС-ЦЕ ПО-ЛІНЬ.

№ 11 ЗАЙЧУК.

Andantino

№ 11

Ой, го-лу-боць-ко зи-ма не ти страш-на а сес-
тра. Твоя бі-ло-ли-ця лю-та ме-те-ли-ця.

№ 12. БЕДНАК.

Moderato

№ 12

А не-ні ти не страш-на, бі-ло-тру-фоль-ко зи-ма.
А чі бі-ло-ли-ця, лю-та ме-те-ли-ця.

№ 13. ЗИМА.

Andantino

№ 13

Я до-бра го-сто-ди-ня, при-бра-ла я у-се. При-бра-ла
при кра-си-ла, бо зне-ба гість при-де.

№ 14. - Зорт -

allegretto

№ 14

Я чорт муа-рий са-та-на а-леж чя зи-ма гна-ка,
по-ди-віть-ся ви-са-мі ці смі-жши-ки на-віс-ні.

mf
Moderato.

№ 15. Лис.

Я ча - сом збі - ди смі - ю - ся, я теж зби - тків не - бо - ю - ся.
А - ле цей та - кий брад - кий що - ме не аж варож ки - в а - ло

Леся Хомяк

„В ДЕНЬ СВ. МИКОЛАЯ”

Дівці особи:

СВ. МИКОЛАЙ, ЯНГОЛИ, СУМКІВЦІ,
ВЕДМІДЬ, ВЕДМЕДИЦЯ, ВЕДМЕЖАТА,
ЗАЯЦЬ, ЗАЙЧИХА, ЛИС,
СНІЖИНКИ, ЗИМА, МЕТЕЛИЦЯ
ЧОРТ

/Ліс, Падає осіннє листя. На сцену входить ВЕДМІДЬ, співаєч/.

Побудую собі хатку малу, та чистеньку та тепленьку затишну.
Бо в тій хаті зимувати буде, ведмедиця й ведмежатко мале.

/Входить ВЕДМЕДИЦЯ з ВЕДМЕЖАМ/. /Співає/:

Наробилися ми досить, старий, хочу спати з ведмежатком як стій.
Він за літо вже нівроку підріс, робить клопіт - в кожну дірку
пхає ніс.

Ой, зимочко голубочко, поспіши, нашу хатку білим снігом притруси.
Білолицю метелицю не боюсь, в пухке листя золотисте загорнусь.

/Заки ВЕДМЕДИЦЯ співає, ВЕДМЕЖА залазить в барлогу, а ВЕДМІДЬ грома-
дить граблями листя, траву тощо, та прикриває свою барлогу. В кінці,
показуючи лапю на барлогу, співає/:

Годі, годі моя жіночко ніжна, спати, спати вже прийшла наша пора.

/Влазять ОБОЄ в хатину і засипляють. Барлога може бути лише дверима
та вікном звернена на сцену а решта хатинки за сценою. На сцену
вбігає ЗАЙЧИК. Він дуже зайнятий та заклопотаний - співає/:

Я капуста і морковці нанору, і листочками хатинку прибору,
Тоді я вже зиму білу не боюсь, у кожущок теплесенький уберусь.
І не буде вже зі мною той кінець, як лінивий мав раз коник-
стрибунець!

/Входить ЗАЙЧИХА з наладованим кошиком морквою і капустою. Влазять
ОБОЄ в свою хатку, сідають так, що їхні головки видно через вікно.
На сцену входить ЛИС. Задоволено, бадьоро та задиркувато, співає/:

Ну, кого вже тільки я не здурив, увесь мачок з пирогів поїв,
Потім Бичка-Третячка я дістав, і на вовка на суді побрехав.
Із кожної викручусь я біди, своїм хвостом замету всі сліди.
А тепер вже зближається зима, а у мене іще хати нема.
Може вдасться і зиму іздурить, от так легко без роботи прожить.

А як зима буде дуже докучать, треба буде в когось хатку віді-
/ЗАЙЧИКИ трівожно хапаються лапками за голову і кажуть: брать.
Ой, ой, ой! ВЕДМІДЬ зловіщо муркоче. Знову укладається і засип-
ляють. ЛИС усміхається і співає дальше/.

Той ведмідь мені не хоче дарувать, що я вчив його як мід добу-
вать.

А я таки їх усіх не боюсь, за роботу я як схочу візьмусь.
Побудую собі хату з леду, красно, любо зимувати буду!

/Сідає на пеньочку недалеко зайчикової хати. На сцену вбігають
СНІЖИНКИ. Вони виконують свій спокійний танець - найкраще під
звуки фортепіяна. Трусять снігом на лиса та звірячі хатки і круж-
ляючи, виходять за сцену. В той самий час на сцену входить ЗИМА.
ЗИМА повинна бути убрана в білу блискучу суконку. Вона співає/:

Зачарую я ліс хай він тихо стоїть,
А тоді я сама, хоч я люта зима,
То в тім лісі моїм я молитись ладна.

Кажуть, люта зима, в неї серця нема,
А сніжинки-брилянти - чи це не краса?
Заворожений ліс, мерехтливий цей храм, віддаю його вам.

/На сцену вбігають знова СНІЖИНКИ. Вони танцюють трохи жвавіший
танок, як попередньо, а скінчивши, уставляються гарно в гурток.
ЗИМА виходить знова на перший плян і співає:

Ви навчіться любити цю дику красу,
Скільки радості й втіхи вам всім принесу.
Не журіться про люті, холодні часи,
Як я владу віддам метелиці сестрі.

/На сцену вбігає МЕТЕЛИЦЯ і раптом зупиняється, а ЗИМА сміється
співаючи: Ха, ха, ха! і кінчає останніми словами:

Не журіться про люті, холодні часи,
Як я владу віддам Метелиці сестрі.

/Відповідна музика для Метелиці.

МЕТЕЛИЦЯ виконує свій дикий танок. ЗИМА стоїть усміхнена в заді
сцени. СНІЖИНКИ, наче від подуву метелиці, туляться до каток
звірят. ЛИС тремтить і тулиться до хатки зайчика. ЗАЙЧИК, рухом
лапки, запрошує лиса в середину. ВСІ вони переляканими очима
дивляться на чудовий, дикий танок Метелиці. МЕТЕЛИЦЯ поволі зупи-
няється. ЗИМА виходить знова на перед і співає:

Ти втомилась мабуть. Трохи, трохи спочинь,
В інше місце полинь.

/Легка музика. МЕТЕЛИЦЯ кружляючи, виходить. СНІЖИНКИ знова гарно
стають у гурток. ЗВІРЯТА витирають лапками мордочки. ВЕДМІДЬ по-
вертаючись, муркоче. ЗАЙЧИК глядить через вікно в сторону зими/:

ЗАЙЧИК - Ой, голубонько зима, не ти страшна,
А сестра твоя білолиця, люта метелиця.

ВЕДМІДЬ - /підносить заспану голову, співає/:
А мені ти не страшна, Білогрудочко зима,
Ані білолиця, люта метелиця.

Я солодке тоді сплю, мрії про весну сную,
Бо хоч ти смієшся, звідси заберешся.

/Кладе лапу до рота, засипляє/.

/ЗИМА весь час усміхнена, вона наче не чує, що співають звірі,
починає співати/:

Я добра господиня, прибрала усе,
Прибрала, прикрасила, бо з неба гість прийде.

Сполучу небо й землю, простелю хмарочки,
Щоб легко іспустились із неба саночки.

Я добра господиня, прибрала усе,
Прибрала, прикрасила, бо з неба гість прийде.

/ЗИМА ще трусить трохи снігом і, подаючись в зад поміж деревами,
виходить за сцену. За сценою чути дзвіночки. Входить СВ. МИКОЛАЙ.
Він зворушеним голосом каже:

„Дивні діла Твої, Господи, все примудрістю сотворив еси“.

/ЯНГОЛИ тягнуть на двох саночках пакунки. СВ. МИКОЛАЙ звертається
до них, показує на ЛИСА і ЗАЙЧИКІВ, каже:

„Дитятко Боже принесло на землю любов“.

/ЛИС - у зайчиковій хаті/.

СВ. МИКОЛАЙ - /підходить до них, гладить їх, а далі каже/:

„Біда їх зблизила і об'єднала. Возрадувався дух мій, дивлячись
на них“.

/Бере з саночок моркву і капусту, дає зайчикам і ковбасу лисичці.
Виходить на перед сцени й говорить:

„Тепер я піду до моїх дорогих дітей. У згоді навчатиму жити їх.
Я роздам їм оці дари і спокій духа зішлю їм. Проситиму Бога, щоб
повсякчасно просвіщав їхній розум, та любов'ю ogrів їхні серця.“

Найперше підемо до СУМКІВЦІВ. Поблагословлю їхню працю благо-
родну. Вони ж бо на своїм маленькім човні серед бурхливого океану.
І не затонуть ніколи, бо ідея їхня велика та свята. Любити Бога і
Україну. Не всі вони бачили її. Не всі чули спів жайворонка та
соловейка. Не всім щебетали мастівки. Але вони привезли сюди з
собой „Євшан Зілля“, душа їхня не змарніє, як той віск від вогню,
а розцвіте, як рожа запашна та чудова. Ходім, бо далека дорога“.

/ЯНГОЛИ співаючи „Ой, хто, хто Миколая любить“... виходять. Останні
слова співають за сценою, а на сцену вбігає ЧОРТ. Він дуже певний
себе:

ЧОРТ - Ха, ха, ха!

Я чорт, мудрий сатана! Але ця зима гидка!
Подивіться ви самі, ці сніжинки навісні,
Фуї, які вони гидкі!
Начеплялись ось на ноги,
Хвіст все мерзне, гидко як,

/ЧОРТА можна
випустити з
п'єски/

ЧОРТ — далі:

Не дивуйтесь, я не звик,
Я до цього не привик.
Печу, смажу, припікаю,
Цю роботу в пеклі маю,
Ха, ха, ха!

Я не мало вже зробив —
Всіх я їх пересварив!
Ех, сміявся я, ха, ха!
Було в пеклі в нас сміха,
Як вони тут бунтувались,
Як вони порозбігались —
Той сюди, а той туди,
Наробив я їм біди!

Кажу, небезпечно це робити, хаток звіряток, а ЗАЙЧИКИ і ЛИСИЧКА
З своїм рідним вилазити, відвертають голови/
Я не довго їм шептав
Скоро їх переконав ...
Я тоді за боки бравсь

Так я щиро з них сміявсь.
Тепер знов всі посходились,
Всі гарненько помирились —
Ну, що ж маю я робить?

Я за св. Миколаєм
Крок за кроком поспішаю,
Скаламутити всю воду
Постараюся я там.

Як не вдасться тая штука,
Візьмусь я тоді до бука,
Різки всім я їм роздам!

/Виходить. Коли ЧОРТ вбігає на сцену
то СНІЖИНКИ перелякано туляться до
хаток звіряток, а ЗАЙЧИКИ і ЛИСИЧКА
відвертають голови/.

ЛИС — /вискакує з хатки і каже або співає/:

Я часом з біди сміюся,
Я теж збитків не боюся,
Але цей такий гидкий,
Що мене аж в дрож кидало!
Як потвора ця сказала,

Що він лиха наробив.
Прощай, зайку дорогенький,
Дякую, що був добренький,
Що замерзнути не дав,
До хатиночки прийняв.

/Виходить/

ЗАВІСА

ДІЯ ДРУГА

/Українська зала. Гурток СУМКівців/.

1. СУМК. — Може св. Миколай цього року не прийде до нас?

ГОЛОВА — Може й не прийде, бо ж ви такі не точні. Часто й сходини пропускаєте. /Звертається до СУМКівця/: Ось, хочби ти з чому до оселі /дати назву/ не поїхав?

1. СУМК. — Бо мамця боїться, щоб я ноги не замочив.

Голова — А я тепер боюсь, що до таких СУМКівців св. Миколай не прийде, хіба може чортик з різками....

1. СУМКівка — Я чула, що є різки самобийки. Як хтось є нечемний, то вона сама б'є.

2. СУМКівка — А може це не правда. /Перелякано/.

ГОЛОВА — Треба нам залю прибрати. А як прийдуть інші, то будемо вчитись співати.

2. СУМКівець — /Бере мітлу і замітаючи, каже/: Св. Миколай знає, що ми його всі любимо.

/На сцену входять ще декілька СУМКівців. Роздягаються, вішають свій одяг/.

ГОЛОВА - /звертається до них/: Ви чому так спізналися?

3. СУМКІвець - Ми собі їздили саночками. Там на дворі сніжинки, такі блискучі, гарні. Дерева обросли інеєм, аж не хочеться йти додому.

4. СУМКІвець - Мама сварила, казала, що ви мені вуха натрете за спізнення.

ГОЛОВА - Натерби, та нема часу! /Відкриває збори. По короткім часі, на сцену входить СВ. МИКОЛАЙ з ЯНГОЛАМИ. СУМКІвці стоять боком до публіки. Побачивши св. Миколая, ГОЛОВА закриває збори, а СУМКІвці викрикують: Св. Миколай! св. Миколай! Обступаять кругом св. Миколая/.

СВ. МИКОЛАЙ - Бачу, що ви любите мене й тому я прийшов до вас. Нечистий хотів лиха вам зробити, та не вдалось йому. Він буде тут. Не слухайте, як буде вам шептати, що в СУМКУ не треба працювати.

Що провід ваш не добрий та старий, що СУМК тут на оцій землі, є не поплатне діло.

Він чорт, він бреше вміло, щоб потім серце вас боліло.

Радіє він, як брат брата не любить.

Радіє він, як душу людську згубить.

Борітеся, тримайтесь і будьте на сторожі

Не дайте познущатись силі тій ворожій.

Я люблю вас, я вам привіз тут дари за працю і любов, не бійтесь кари, а нагорода буде тут /показує рукою на пакунки/ і там /показує рукою вгору/.

Усе це я вам віддам. А сам піду у інший край.

Мій любий СУМКУ, прощавай!

/ЯНГОЛИ будуть роздавати, а СУМКІвці їм помагати. Два ЯНГОЛИ лишаються, а два ідуть з св. Миколаєм/.

СВ. МИКОЛАЙ - Благословення Боже шлю на вас,

Прощайте всі у добрий час! /Благословляє хрестом і виходить. ЯНГОЛИ і СУМКІвці роздають дарунки. Вбігає чорт. Він протирає очі руками.

ЧОРТ - Там на дворі усе блиститься, В СУМКУ, аж соромно сказати, усе іскриться,

А бідний чорт всього боїться. Не буду нагороди мати,

Навчилися хреститись так, Нічого я їм не зробив,

Що аж збирає мене страх, Нікого не пересварив,

Мене цілого в дрозж кидас, Лишилось хіба тут стояти,

І піт гарячий обливає! Та різочки їм роздавати.

/По роздачі дарунків, виходить на сцену ГОЛОВА і починає співати "Ой, хто, хто Миколая любить" - Всі на сцені також співають і на залі тоже співають. При перших словах пісні, ЧОРТ, зверещавши, в підскоках вибігає за сцену/.

КІНЕЦЬ.

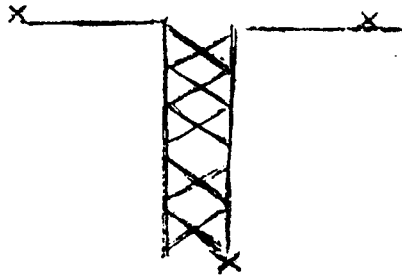
Едмонтон, 1959

Іван В. Іванишин

ВПРАВА ІЗ ЗВІЗДАМИ

10 дівчат, в білих суконочках, зелена лента через плече. В руці паличок /яких 12 цалів довжини/, обвитий зеленим або червоним папером, на верхку золота або срібна зірка / 3 і 1/2 цаля завбільшки/. Грає музика до маршу.

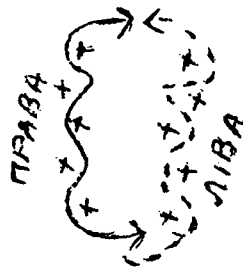
1. Входять маршем два ряди дівчат, по 5 у ряді, один ряд із правого, а другий із лівого боку. Сходяться на заді сцени і йдуть вперед парами. Звізди, в часі ходу, тримають вгорі схрещені.

2. На зміні мелодії маршу, ряди обертаються і йдуть - один ряд у право, а другий в ліво. Звізди піднесені на висоту голови, звернені в сторону, куди вони йдуть.

3. На зміні, тії з ліва, обертаються на право, зірки так як в /2/. Тії, що з права, не обертаються, але стоять так як були, в тій же мелодії.
4. Зміна мелодії - всі обертаються в ліво і зірки звертають у той бік.
5. Всі обертаються на перед і передня дівчина, зліва, провадить свій ряд поміж другий і стоять разом на своїм місці.
6. Другий ряд, з права, робить те саме, що перший в /5/.

7. Оба ряди сходяться і творять один ряд, зірки коло плеча.
8. Обходять сцену і із задньої середини сцени розходяться і творять зірку. Стають на місце і коля-
дують.

Музика перестас	X	X	X	X
грати, коли		X	X	
зірка скінчена			X	
	X			X

9. Нова радість стала,
Яка не бувала.
Над вертепом звізда ясна - Тут підносять звізди прямо в
Світлом засіяла. гору, понад голови.
10. Де Христос родився, - звертаються в ліво - звізди на перед
себе, в ту сторону, на висоті голів.
З Діви воплотився, - звертаються в право - звізди, як
повище
Як чоловік, з пеленами - звертаються до людей на перед, ви-
ступають правою ногою на перед, три-
маючи звізду спрямовану до людей, зір
на звізду.
11. Убого повився. - беруть праву ногу на місце, звізди
понад голови - зір на звізду.
12. Пастушки з ягнятком
Перед тим Дитятком,
На коліна упадають, - передніх 5 дівчат вклякають, звізди
до долу, а задніх 5 стоять і тримають
звізди над головами клячучих.
13. Бога прославляють. - Стають у коло, тримаючи звізди на лі-
вім плечі дівчини, перед собою - йду-
чи ходом колядують далі:
Просимо Тя Царю,
Небесний Владарю,
Даруй літа щасливії
Цьому господарю.
14. Колядуючи наступний вершик, стають у два ряди - на ліво й на
право, звернені до людей - звізди до людей.
Цьому господарю,
Його господині.
Даруй літа, щасливії
Всій його родині.
15. Музика грає марш. Ряди звертаються в ліво і в право - маше-
рують і сходяться на середині задної частини сцени - звізди
скрещені, як у /1/.
16. Повторюють /15/ і другий раз, коли доходять до заду сцени,
виходять у ліво і в право.

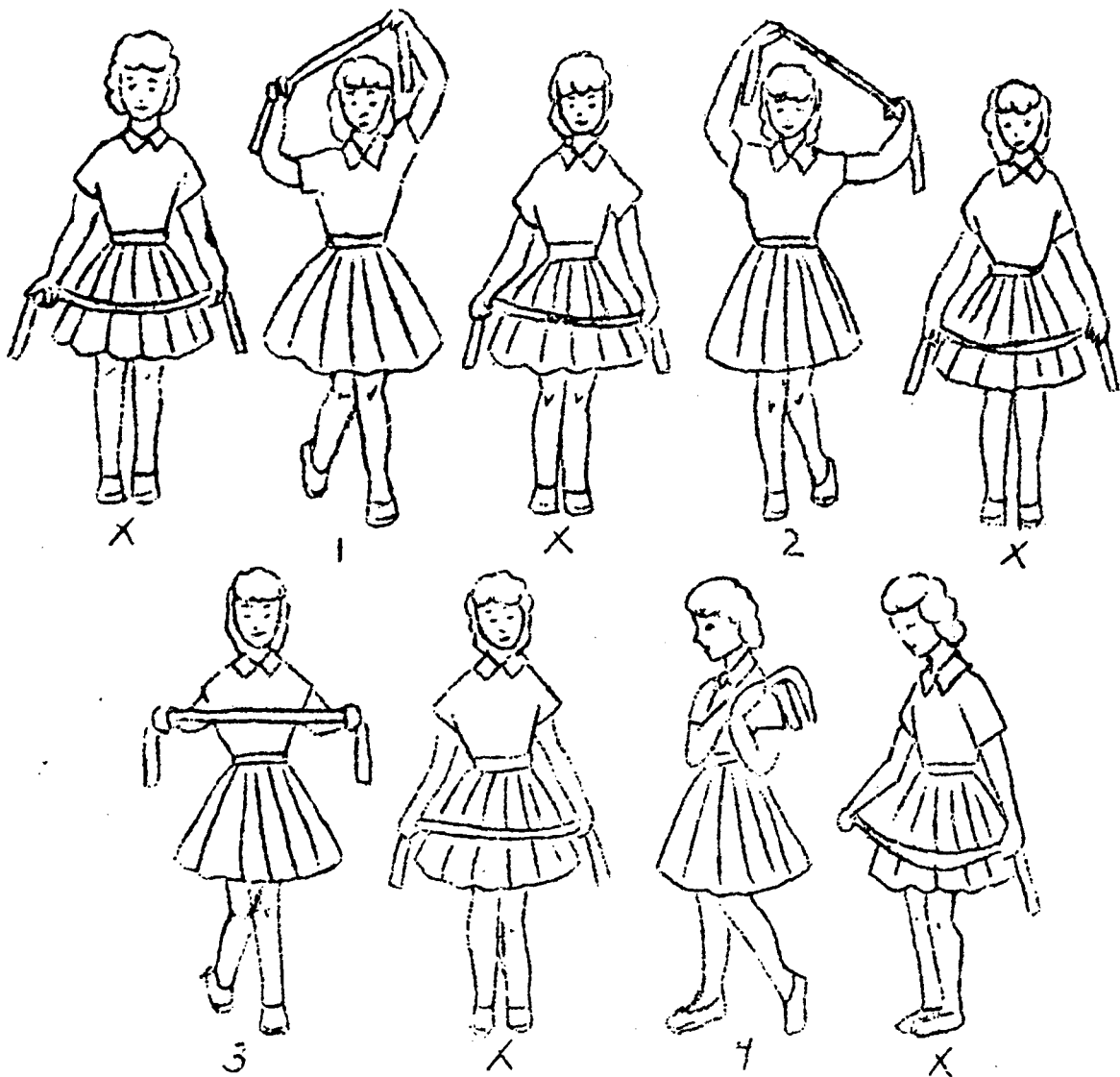
А. Киянка
З КОЛЯДОЮ

На верхи білі птахи злетіли,
Майорить на долині село.
Побіліли хати і змаліли,
І стежки навкруги замело.
Над хатами зоря зазоріла,
З колядою нам весело йти,
Коляда людям радість ясила, -
І привітно всміхались хати ...
З колядою яснїє надїя
Під віконням засніжених хат,
Що нам знов об'явиться Месїя,
Згине Ірод - наш царственний кат.

„Промінь”, січень 1971
КОЛЯДА

Ой полину на Україну
У нічку Рїздвяну
Стану собі край віконця
У хату загляну.
Стану собі край віконця
Та буду питати:
Чи дозволиш, господине,
Заколядувати?

Вийшла мати, вийшли діти,
Та в хату не просять:
Бо в них в хаті не госто-
нїки
А вороги гостять.

ВПРАВА З ВІНКАМИ

Участь може брати велике число дівчаток, котрі стоять рівними рядами - напр., 4 ряди по 4 дівчині, /або і більше/ - менші з переду, а більші по заді, у віддалі рамена одна від одної на всі сторони. Гарно, як дівчатка вбрані однаково - напр. - білі блузочки, а темні спіднички.

На різдвяний концерт можна вживати блискучі вінки або червоно та зелені стяжки, яких 36" за довгі для малих, а трохи довші для більших дівчат.

Дівчата стоять в позірній поставі руки в діл перед собою і тримають вінки: / X / -

Перший вірш: -

Ой, прийшла.....

вже зима,

1. Права нога взад, вінок поверх голови, ліва рука в горі а права в долі /1/, нога на місце, вінок в діл / X /

2. ліва нога взад і рівночасно вінск до гору, права рука в горі, ліва в долі /2/. Знов постава / X /.

Снігом вкри/та/.....

/та/ земля,

Тисне мороз і скрипить
під ногами. -

Повторяється ті самі рухи на решта три сторони, до кінця мєльодії. Тоді знова починають і роблять ті рухи на чотири сторони до 3 і 4-го вірша. По скінченню пісні, можуть виходити "гусаком" до прискореного темпа музики на п'яні, вінки тримаючи в горі.

ЗАМІТКА:

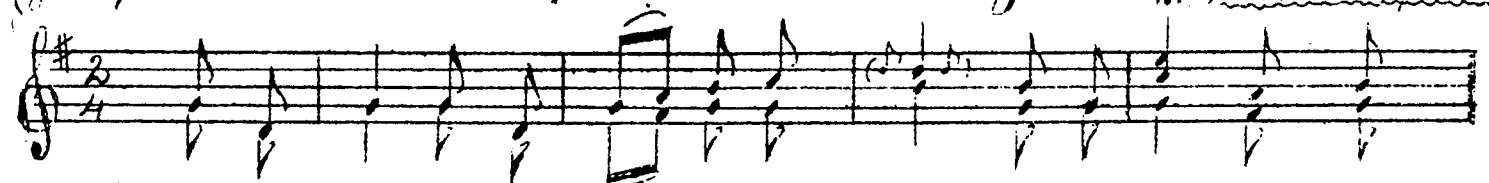
Ці вправи надаються на "День Матері" лише дати інші слова - "Ой, прийшла вже весна" і вживати вінки із паперових цвітів.

Уложила Марія Вавринюк

(Музика
до вправ)

Ой прийшла вже зима

слова С. Губієв

1. Ой прий-шла вже зи - ма, сні-гом вкри - та зе-мля; ти - сне
3. Кві-ток впо - лі не - ма, сні-го - ві-я за -ме-ла; кра - су

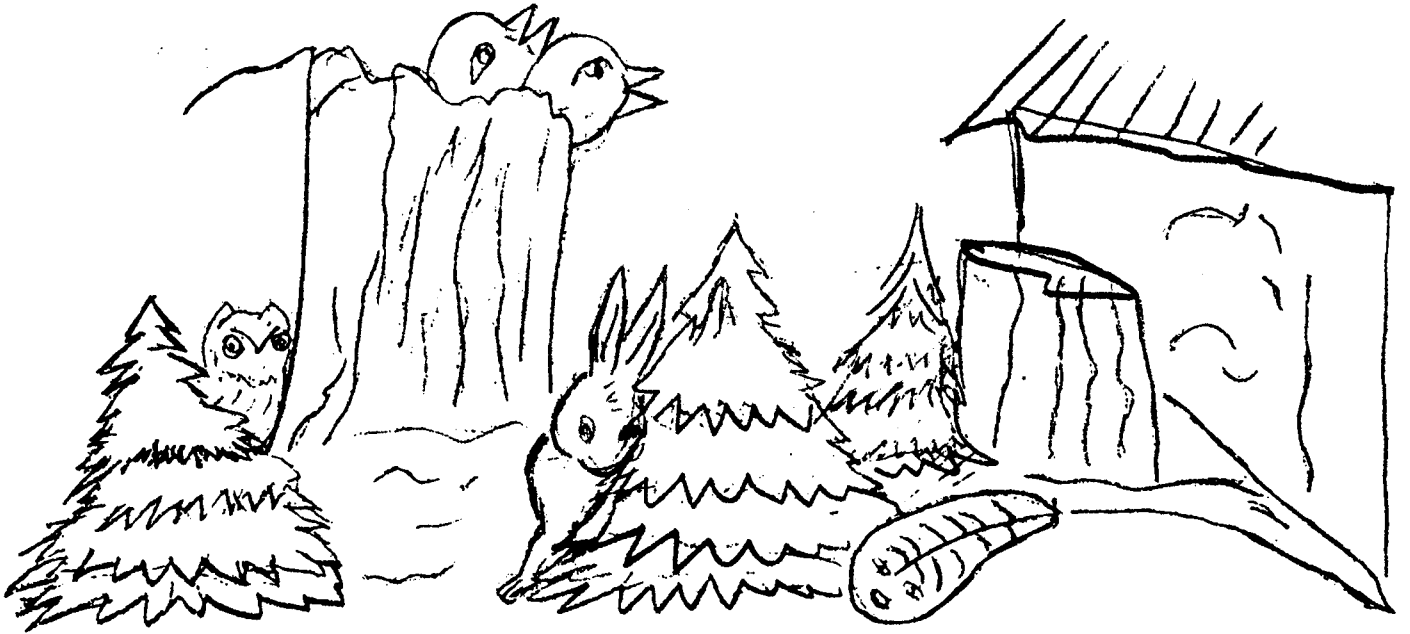
мо-роз і скри-пить під но - га - ми. 2. За-ні-мів вже лі -
лі-та го--ра - ми і до - ла - ми. 4. А - ле вті - ха не

сок, бо не - ма вже пта-шок, за-мість спі-ву сум блу-ка-є лі_са - ми.
спить, зи-ма ді-тей ма-нить, на бі - ленький сніг пухкий із сан-ка-ми.

Л И С Т О Н О Ш А

/Сценка на 1 дію; коротка й ефективна/

На сцені треба 4 якинки, або 2 пні і 2 ялинки. /Можна вирізати з твердого паперу (cardboard) і помалювати. За ялинками скриваються "особи" й показуються аж тоді, коли приходить Листоноша. Для Жука низенька хатка - купа землі, - ніби горбочок.

Дієві особи: ЛИСТОНОША /з поштовою торбою почерез плече/.

СОВА - owl

ПШАКИ - blackbirds

ЇЖАК - porcupine

ЗАЙЧИК - rabbit

ЖУК - beetle

ДІТИ

Дітей можна одягнути в належний одяг, якщо це неможливо, то треба вирізати ГОЛОВКИ з твердого паперу й прикріпити щільно дітям до грудей.

/ВСІ мусять говорити голосно, до людей, - виразно/.

ЛИСТОНОША - /входить, підходить до першої ялинки, стукає і голосно говорить/: Стук! Стук! Стук!
Чи тут живе Жук?

СОВА - /виглядає із свого дому/:

Тут живе Сова,
Старенька вдова.
Жук живе в долині,
У малій хатині. /вказує крилом/.

ЛИСТОНОША - /здіймає шапку і кланяється за ласку. Ходить, ходить поміж дерева і вкінці підходить до дому Їжака/:

- ЛИСТОНОША - Стук! Стук! Стук!
Чи тут живе Жук?
- ЇЖАК - /висувається з-за ялинки/:
Тут живе Їжак,
Молодий козак.
Жук живе в долині,
У малій хатині. /вказує лапкою/.
- ЛИСТОНОША - /знову ходить, ходить - вкінці підходить до дому Шпаків/:
Стук! Стук! Стук!
Чи тут живе Жук?
- ШПАКИ - /виглядають із свого дому/:
Тут живуть Шпаки,
Славні співаки!
Жук живе в долині,
У малій хатині. /вказують крильцями/.
- ЛИСТОНОША - /знову ходить усюди, потім зупиняється коло дому Зайчика/:
Стук! Стук! Стук!
Чи тут живе Жук?
- ЗАЙЧИК - /вискакує з-за ялинки/:
Тут живе Зайчик,
Стрибунчик, побігайчик.
Жук живе в долині,
У малій хатині. /вказує лапкою/.
- ЛИСТОНОША - /ще ходить по лісі й шукає. Вкінці підходить до горбочка/:
Стук! Стук! Стук!
Чи тут живе Жук?
- ЖУК - /говорить із хати/:
Хто його пита?
- ЛИСТОНОША - Я приніс листа.
Прешу відібрати
Й мені гроші дати.
- ЖУК - /вилазить із хатки/:
Поки тобі заплачу
Прочитати лист, прошу.
- ЛИСТОНОША - /оглядає листа/:
Добре, добре, прочитаю,
Та це лист з дивного краю. /розкриває листа/.
- ДІТИ - /Треба мати скільки потрібно до співу/. /Вбігають, бі-
жуть до Листоноша і голосно питають/:
А може я листа маю?
- ЛИСТОНОША - /заперечує кивом голови і трохи строго відповідає/:
Я Жукові лист читаю! /Поволі читає листа. Діти і
тварини уважно слухають/:

ЛИСТОНОША - /читає/:

„Жучку дороженький,
 Ти такий маленький.
 Ти усюди влізеш.
 Ти усіх побачиш.
 Скажи усім школярам -
 І всім добрим діточкам -
 Скажи Сові і Шпакам -
 Скажи Зайчику й Їжакові -
 Щоби були всі готові.
 Щоби усі мирно жили.

Щоби кривди не творили.
 Щоби Господа славили.
 Щоби ближніх все любили.
 А я до вас завітаю,
 На сам вечір Миколая
 Я дарунки для вас маю.
 Всіх щиро поздоровляю.
 Бувай здоровенький,
 Мій Жучку маленький!"
 Святий отець Миколай

ДІТИ - /Підскакують, тішаться, кидають вгору шапочки/:

„Святий Миколай! Святий отець Миколай до нас приїде!"

Співають пісню до св. Миколая:

О, хто, хто, Миколая любить,
 О, хто, хто, Миколаю служить,
 Тому святий Миколай
 На всякий час помагай,
 Миколаю!

На цьому можна закінчити сценку. Можна і продовжати, так -
 Входить св. Миколай з янголами і з міхами дарунків. Говорить
 „Слово св. Миколая" / на початку цієї програми/. Після цього
 роздають дарунки. Св. Миколай самий подає дарунки звіряткам і
 Листоноші. Усіх присутних благословить.

Дописала і зпорядкувала Анастасія Шемелюк

- - -

Свген Вавринюк

РАДІСТЬ І ВЕСЕЛІСТЬ

Радість і веселість
 Нині вам приношу,
 І з днем Різдва Христового
 Мир всім вам голошу.

Цар великий світа,
 Цар Він над царями,
 Нині народився,
 В яслах, у Вєфлєємі.

Ані в сріблі, ані в злоті,
 Він нам народився,
 У вертепі на сїні,
 В пеленах повився.

„Слава на висоті Богу
 А людям благословіння!"
 Голосим ми діти
 Разом з вами нині.

Нехай Різдво Його
 Дасть нам заохоти,
 Скріпить наші уми
 При шкільній роботі.

Ми всі ось тут разом
 Поклін Йому віддаймо,
 І коляду „Бог Предвічний"
 Разом заспіваймо!

ЗАМІТКА: Цей вірш надається на початок програми.

Можна розділити вірші - МІЖ ДВОХ ДІТЕЙ.

Є. Шевченко

ПРИГОДИ ЗАБАВОК

/П'єска для дітей молодшого віку - на дві дії/.

ДІЄВІ ОСОБИ:

1. БАЛЕРИНА	10. 1-ИЙ САМОТРУС
2. 1-ША ЗАБАВКА	11. 1-ИЙ САМОТРУС
3. 2-ГА ЗАБАВКА	12. ПІЛОТИК
4. КОТИК	13. ВОВК
5. ВЕДМЕДИК	14. ЛИС
6. ЗАЙЧИК	15. ДІД-МОРОЗ
7. КНИЖЕЧКА	16. СНІГОВА КОРОЛІВНА
8. 1-ША ЛЯЛЯ	17. 4 СНІЖИНКИ
9. 2-ГА ЛЯЛЯ	

В С Т У П

Перша деклямація

Нині вже Різдво. Ялинка.
Щось дістала вже Галинка.
Ірці та Одарці
Купили по ляльці.
Руденький Ігорчик
Розгляда моторчик.
Маленькі сестриці
Пестять киці.
Сивого медведя
Носить грубий Федя.
Хтось дістав пілота
Чорного до рота.

А там хлопчик-чужачок
Тягне-тягне літачок.
Двоє бавляться з м'ячем.
Хтось зайнявся вже плачем.
Всі оті малята
Мають нині свято.
Маленька Гафійка
З братчиком Андрійком
Колядки співають,
Боже Дитятко
Щиро прославляють.

Друга деклямація

Діти танцювали,
Бавились, стрибали,
До ялинки хором
Колядок співали ...
Потомились дуже
Та ідуть до ліжка ...

Кинута байдужо
Забавки і книжки.
Спить уся малеча
В цей чудовий вечір.
Забавки ж ще нові
Почали розмови:

/Розсувається завіса. На сцені в різних позах порозкидвані забавки/.

ДІЯ ПЕРША

БАЛЕРИНА - Я лежу тут, як в полоні,
Мое серце аж холоне.
Я забавка ще нова
Та до того ще й коштозна,
А мене покладали з ними,
Із забавками простими,
Якби була в мене сила,
Я на стільчику б присіла ...

Хочу вам я щось сказати,
Бо накучило лежати,
Хоч я маю тулуб з вати,
Проте вмю танцювати.

Називаюсь - балерина
І танцюю, як пір'іна.
Поможіть на ноги стати
Я почну вже танцювати!

/Хтось з забавок її підштовхує. Музика. БАЛЕРИНА танцює. По закінченні танку, вона сідає. ЗАБАВКИ починають говорити/.

1-ША ЗАБАВКА - Тихо будемо сидіти,
Поки сплять спокійно діти,
Бо для них сьогодні свято,
Мали іграшок багато.

2-ГА ЗАБАВКА - Маємо нарешті спокій
Від дітей отих жорстоких.
Нас покладали у куточок,
Станьмо ж ми тепер в рядочок.
Хай нам Котик пронявчить
Що і де в нього болить.

КОТИК - Дівчинка якась Марушка,
Потягла мене за вушко.
Я заплакав няв-няв-няв,
Сильний біль мене пройняв
І тепер із вушка
Вжв вилазить стружка

ВЕДМЕДИК - Хочу я сказати до речі,
Люблять діти колотнечі ...
Я грубенське ведмежатко,
Люблю з'їсти й полежати
Та за діворою
Не маю спокою.

ЗАЙЧИК - А я Зайчик-Неборака,
Ледве-ледве не заплакав:
Запросили на ялинку
Та покладали у торбинку.
Зрозумійте, діти,
Що ж мені робити?

КНИЖЕЧКА - Книжечка я нова:
„Українська Мова“,
Дівчинка ж Орися
З мамою свариться,
Швидко вона книжку
Кинула під ліжко,
Сторінку зім'яла,
Бо букви не знала.

1-ША ЛЯЛЯ - А мене штовхнули з ліжка
І тепер розпукла ніжка.

2-ГА ЛЯЛЯ - Господиня ж моя мила
Нізащо мене побила.
Всю суконочку подерла,
Від страху я майже вмерла.

ПІЛОТИК - Оце я Пілотик
Вже цілий в болоті ... /павза/
Полечу на Україну
Може там я відпочину.
Знаю, там чемніші діти,
Краще будуть нас глядіти.
Там і книжечки читають,
По українськи розмовляють.

1-ИЙ САЖОТРУС - Ми веселі сажотруси,
 Ще маленькі та без вусів.
 Колись, бідолахи,
 Лазили на дахи
 Піс Різдвяні дзвони
 Прочищати комин.
 Тепер ми нездалі,
 Нас дітям віддали
 У неволі жити
 Та дітям служити.

2-ИЙ САЖОТРУС - Їдьмо, діти, у гостину
 В День Різдвяний на Україну!
 Я - маленький сажотрус,
 Помогти в цьому берусь!

ЗАБАВКИ - /всі разом/:

В День Різдвяний у гостину
 На Україну, на Україну!

/ВСІ співають/:

Заспіваємо пісень,
 Нам сьогодні вільний день.
 Де нам відпочити?
 На Україну полетіти.
 Дзень-дзень-дзень-
 Дзень-дзень-дзелень.
 Нам сьогодні вільний день.
 Ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха
 Ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха!
 Всі сідаймо в літака.

Всі сідаймо в літака
 Полетіли, полетіли
 Поки сплять спокійно діти.
 Ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха
 Ха-ха-ха-ха-ха-ха-ха!
 Всі сідаймо в літака.

/Один за другим маршем
 виходять/.

ДІЯ ДРУГА

/Декорація зимова /

/На сцені СНІЖИНКИ та СНІГОВА КОРОЛІВНА. КОРОЛІВНА сидить/.

1-ША СНІЖИНКА - Наша, Королівно,
 Тебе ми вітаємо!
 Всі горби й долини
 Ми позастеляємо.

2-ГА " - Наша, Королівно!
 Ми цю ніч не спали,
 Всі доріжки рівно
 Ми порозмітали.

3-ТЯ " - Виткали ми білі
 Рушники з зірками,
 Щоби діти милі
 Прийшли з колядками.

КОРОЛІВНА - Подивіться, сестри,
 Чи не видно в полі
 Лицаря стрункого,
 На білому коні?

4-ТА СНІЖИНКА - /Прикладає руку до чола, ніби роздивляється щось далеко/.

Іде лицарів багато
Усі бачу незнайомі,
Білі коні у попонах.
Перший з них у срібних латах.
Має срібну він керюю,
На грудях білу лілею,
А навколо, ще прозорі
Сріблом вишиті, узорі.

КОРОЛІВНА - Швидко мені дайте
Ключа золотого,
Біжимо вітати
Лицаря стрункого!
Відімкну я браму
Золоту, різблену,
Заграю на струнах
Музику різдвяну ...

/Музика. Балет СНІЖИНОК. По закінченні балету, СНІЖИНКИ вибігають зустрічати ЛИЦАРЯ. На сцену входить ДІД-МОРОЗ/.

ДІД-МОРОЗ - Гу-гу-гу, гу-гу-гу!
Хто там ходить по снігу?
Враз пізнаю по слідах,
Чи звірина, го, чи то птах.

/Входять ВОВК і ЛИС/.

Звідкіля ви тут взялись?
Сивий Вовк та хитрий Лис?

ВОВК та ЛИС - Мидо лісу заблукали,
Дід-Морозе, вас шукали!

ДІД-МОРОЗ -

Мав роботи я багато:	Заглянув на всі пороги.
Розстеляв сніжок, як вату,	Там, де добрі діточки,
Переходить через воду -	Залишив даруночки.
Я зробив місточок з льоду.	Не жалів ні ніг, ні спини.
Позасипав всі горбочки	Завітав і на Україну.
І долини, і ставочки.	Находився, натомився,
Обійшов усі дороги.	Та з дітьми розвеселився.

ВОВК та ЛИС - Усім звірям, добрий Пане,
Дали одяги хутряні.
За ці одяги тепленькі
Ми Вам дякуєм щиренько! /вклоняються/.

ДІД-МОРОЗ - Зачекайте, прошу вас,
Хтось сюди біжить до нас.

ЗАБАВКИ /вбігають/.

1-ША ЗАБАВКА - Літачок тут приземлився,
Бо пілот перестудився.

2-ГА " - Де вже ми? Яка країна?

ВЕДМЕДИК - Може це вже Україна?

1-ША ЛЯЛЯ - Чи ми в лісі, чи у полі?

2-ГА ЛЯЛЯ - ДЕРЕВА НАВКОЛО ГОЛІ.
 ЗАЙЧИК - Там ялинка пелехата,
 Оце буде нам і хата.
 КОТИК - Будемо спокійно жити,
 Не знайдуть ніколи діти.
 ВОВК - Хто ви, хто? Та звідкіля?
 Це усе моя земля!
 Бачу, ви недобрі люди,
 З вас вечеря мені буде!

ЗАБАВКИ /налякано/:

Ми не люди, ми не люди!
 Вам від нас недобре буде.

1-ША ЗАБАВКА - Ми істоти ніякі,
 Ми - дитячі забавки.

2-ГА ЗАБАВКА - Від дітей усі тікаєм,
 Україну ми шукаєм.

ВОВК /до ЛИСА /:

Оце вперше, Лисе, вір
 Бачу таке диво,
 Що не знаю, як тепер
 Взятися до діла?

ЛИС /суворо/.

Суд короткий вам зроблю
 За таку утечу,
 Бо ж дітей я теж люблю,
 Веселу малечу.

Не шкодую вас усіх,
 Посадовлю ось на сніг,
 Нехай голі й босі,
 Змерзнуть на морозі!

1-ША та 2-ГА ЗАБАВКИ - Вибачайте нам, панове,
 Ми ж забавки усі нові!
 Ще дітей не знаємо,
 Від страху тікаємо.

ВОВК -

То ж тепер вертайтеся,
 Дітей забавляйте!
 Ще дитина в ліжку,
 Вже спитає книжку.

Лялю, хвора-ніжка,
 Покладе до ліжка.
 Може ще й пілста
 Піднесе до рота.

ДІД-МОРОЗ - Я в роки свої старечі
 Вас тримав в цю ніч на плечах.
 Ви недобрі та ледачі,
 Там, напевно, діти плачуть.
 Хто з вас перший верховода?
 Хай до мене він виходе!

/До дітей/:

Гей, сюди ідіть, дівтора,
 Розберу цю справу скоро.

ДІТИ /Входять/.

ВОВК - Чому ці забавки повтікали з двору?

ДІД-МОРОЗ - Бо не шанувала забавок дівтора!
 /Звертається до ЗАБАВОК та ДІТЕЙ/:

ДІД-МОРОЗ - Мусите від нині
жити всі у згоді,
Та один другому
Стати у пригоді.

На забавках діти
Вчаться в світі жити,
Край свій шанувати
Та батьків любити.

ЛИС /весело/: Не треба сваритись,
Час всім замиритись.
А тепер до діла -
Час не марнувати,
Музика весела
Просить танцювати!

/ДІТИ підходять до ЗАБАВОК і починають з ними танцювати/. Кінець.
Деякі пояснення до вистави „Пригоди забавок“.

П'єска написана для дітей молодшого віку. В школах, де мало дітей, можна скоротити п'єску або кількість дієвих осіб.

Сценка з балетом сніжинок введена для поширення п'єски. Її можна вводити, де є діти здібні до балету, або випускати.

Не обов'язково говорити два перші вірші /деклямації/.

Бажано, щоб декламатори /хлопець та дівчина/ були в українському убранні.

Є. Шевченко

. . .

ХИТРИЙ МИКИТКА

Дієві особи: ПЕТРО - 14 літ, МИКИТКА - 9 літ.

/На сцену входить ПЕТРО, гарно й чисто одягнений. З протилежної сторони йде МИКИТКА, в широких татових штанах, які част підтягає, на ногах великі діраві черевики, на голові великий капелюх, який заліз аж на вуха. Під пахвою несе невеличкий прутик, вирваний з корінням, теребить велику банану.

ПЕТРО - Добрий вечір, Микитко!

МИКИТКА - А ... Добрий вечір, Петре! /підходить до Петра/.

ПЕТРО - А де твій брат Павлик?

МИКИТКА - Він хворий ...

ПЕТРО - Бідний хлопець. Що ж йому бракує?

МИКИТКА - Ми заложилися, хто найдалше вихилиться з вікна на другім поверху - і він виграв заклад.

ПЕТРО - А що це у тебе під пахою?

МИКИТКА - Прут ... Бачиш, я самий його вирвав з землі!

ПЕТРО - На те не треба дуже багато сили.

МИКИТКА - Еге! Подумай собі, що з другого кінця тримав його за корінь цілий світ!

/ПЕТРО сміється, МИКИТКА кусає банану/.

ПЕТРО - Скільки тобі літ, Микитко?

МИКИТКА - Вісім ... Я мавби вже тепер дев'ять, але я один рік хворий пролежав.

ПЕТРО - Ти ходиш до школи?

МИКИТКА - Ходжу!

ПЕТРО - І добре вчишся в школі?

МИКИТКА - Ще й як! Вчора поставив учитель таке трудне питання, що ніхто в класі не міг на нього відповісти, лише я один.

ПЕТРО - А яке-ж то було питання?

МИКИТКА - Хто з нас збив шибу в класі!

ПЕТРО - Чи знаєш ти рахувати?

МИКИТКА - ще й як.

ПЕТРО - А де ж ти так багато навчився?

МИКИТКА - Таки вдома.

ПЕТРО - Певно умієш вже до десяти почислити?

МИКИТКА - Ого, багато більше!

ПЕТРО - Так? Гарно! Ану, почисли.

МИКИТКА - Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, хлопець, дама, король, ас!

/ПЕТРО сміється, МИКИТКА підтягає штани й кусає банану/.

ПЕТРО - Микитко, скажи мені, скільки буде один кіт і два коти?

МИКИТКА - Три коти!

ПЕТРО - Добре. А скільки буде один кіт, один горобець і один хробачок?

МИКИТКА - Буде один кіт.

ПЕТРО - Як то? Чому?

МИКИТКА - Бо горобець з'їсть хробачка, а кіт горобця - і лишиться один кіт ...

ПЕТРО - А тепер ще одне подібне питання. Скільки буде: один пес, один крілик і один заяць?

МИКИТКА - Нічого не буде.

ПЕТРО - Чому?

МИКИТКА - Бо крілик і заяць повтікають, а пес за ними побіжить!

/ПЕТРО глядить здивовано, МИКИТКА їсть банану/.

ПЕТРО - Слухай, Микитко, коли я позичу твому батькові 100 доларів, щоб він мені сплачував по 20 доларів місячно, то за три місяці скільки він буде мені ще винен?

МИКИТКА - Сто доларів!

ПЕТРО - Але ж, Микитко, що ти говориш? Ти не знаєш рахунків!

МИКИТКА - Знаю, але також знаю свого батька!

ПЕТРО - /По павзі/: А чи знаєш ти що з української граматики?

МИКИТКА - Знаю!

ПЕТРО - Скажи мені, якого роду є миш?

МИКИТКА - Миш - є чоловічого роду.

- ПЕТРО - А то чому?
- МИКИТКА - Бо має вуса ...
- ПЕТРО - Ану, зложи мені одне речення зі словом „цукор“.
- МИКИТКА - /Подумавши/: Я п'ю горнятко кави кжного ранку.
- ПЕТРО - А де ж цукор?
- МИКИТКА - Цукор є в каві!
- ПЕТРО - Ще одне питання з граматики: скажи мені, що то є злучка?
- МИКИТКА - Злучка, то такий значок, що лучить поодинокі слова або речення в писанні.
- ПЕТРО - Добре. Скажи мені речення де буде злучка.
- МИКИТКА - Пес є прив'язаний ланцюгом до буди.
- ПЕТРО - А де ж тут злучка?
- МИКИТКА - Ланцюг - бо ним є пес злучений з будою!
- /ПЕТРО не знає, що має робити; МИКИТКА їсть байдуже банану/.
- ПЕТРО - /По дєвшій надумі/: Чи знаєш ти, Микитко, дєщо про людське тіло?
- МИКИТКА - Знаю!
- ПЕТРО - Отже слухай! Дуже важливий член тіла - це око. Назви інший важливий член тіла.
- МИКИТКА - /Подумавши/: Око!
- ПЕТРО - /сбурєно/: Але ж я вже сказав око!
- МИКИТКА - Так, а я кажу про друге око!
- ПЕТРО - Скажи мені, які птахи найбільш корисні для людей?
- МИКИТКА - Печені, варені й смажені!
- ПЕТРО - Ану, назви мені п'ять домашних звірят. Думаю, це знаєш ...
- МИКИТКА - Два коні і три корові.
- /ПЕТРО рве волосся зо злости; МИКИТКА підтягає штани і терєбить другу банану/.
- ПЕТРО - А тепєр загадаю тобі одно питання з фізики. Ти знаєш, Микитко, що гаряче все розширяє, а холод усе стягає й корчить. Ану, наведи мені на це приклад.
- МИКИТКА - Вакації!
- ПЕТРО - А то чому?
- МИКИТКА - Бо літом, коли тепло, вакації тривають вісім тижнів, а на Різдво, коли холодно, маємо лише десять днів!
- ПЕТРО - /подумавши/: Скажи мені, Микитко, скільки маємо змислів?
- МИКИТКА - П'ять!
- ПЕТРО - Ану, назви їх!

МИКИТКА - Зір, слух, нюх, смак і дотик.

ПЕТРО - А котрий з них найкраще розвинений?

МИКИТКА - Дотик!

ПЕТРО - Чому якеаз дотик?

МИКИТКА - Я вчора сів нехотя на будяк - я його не бачив, не чув, не нюхав, не їв - але чую його ще й нині!

ПЕТРО - Слухай, Микитко ...

МИКИТКА - /перебиває/: Ні, тепер вже ти слухай і дай мені відповідь тільки на одне питання!

ПЕТРО - Добре, питай.

МИКИТКА - Скажи мені, нащо то пекарі роблять тверду шкірку довкола хліба?

ПЕТРО - Тверду шкірку? ...

МИКИТКА - Так, тверду шкірку ...

ПЕТРО - /довго думає/.

МИКИТКА - Бачиш, не знаєш! Та ж коли б не було шкірки, то тісто витекло б!

ПЕТРО - Бачу, Микитко, що з тобою не договорюся нині. Тому, заким розійдемось, дам тобі одну загадку. Слухай! Я маю в кишені цукорки /МИКИТКА лакомо облизується/. Як вгадаєш, скільки їх є, то дам тобі всі п'ять ...

МИКИТКА - /удає, що думає/: П'-я-т-ь!

ПЕТРО - Вгадав! На, маєш цукорки!

МИКИТКА - /бере цукорки, числить, чи є всі, і скоро відходить/.

ПЕТРО - Микитко! Микитко! Чуєш, Микитко!!!

МИКИТКА - /вже при виході/: Чого ж ти ще хочеш?

ПЕТРО - Зачекай, ще хочу сказати тобі „добраніч“!

МИКИТКА - Тепер не маю часу .. Скажеш завтра рано!

/Завіса скоро спадає/.

М. Кумка, збірник Монольоги
й Діяльоги для Дітей і Молоді

Я Л И Н К А

Школа, свято, гомін, сміх ...
В середині є ялинка,
Вбрана гарно, як картинка,
Повна ласощів смачних.

Ну - бо ж годі! Забавки
І цукорки і горіхи
Час роздати для потіхи,
Для науки ж - книжечки.

Все радіє, все блищить,
Свічечки як в церкві сяють,
Коляда всіх веселить,
Оченята в діток грають!

Д І В Ч И Н К А В Л І С І
Сценічна картина на одну дію.

ДІЄВІ ОСОБИ: СВ. МИКОЛАЙ, ДІД-МОРОЗ,
ДІВЧИНКА, ЧОРТИК,
ЯНГОЛИ - 2, ХЛОПЦІ - 4, ДІВЧАТКА - 2,
СНІЖИНКИ - 5, ЗАЙЧИКИ - 4, ГУРТ ДІТЕЙ

/Взято з "Веселки", але багато додала добр. А. Міненко/.

ДІВЧИНКА - /входить, розглядається/. Де це я? Іду, іду і не
можу знайти дороги до бабусиної хати. Ой, якже я зблудилася!

ЧОРТИК - /вбігає/. А чого це ти, дівчинко, плачеш?

ДІВЧИНКА - Я змерзла. Дуже, дуже змерзла А ти хто такий
дивний?

ЧОРТИК - Я твій приятель. Я зроблю так, що тобі стане дуже,
дуже тепло.

ДІВЧИНКА - О, прошу, допоможи мені! В мене і руки, і ноги по-
мерзли, а я заблудилася. Я хочу додому, до бабусі. Покажи мені
дорогу!

ЧОРТИК - Пізніше покажу. А тепер ти не йди нікуди, тільки сядь
отут, на купці снігу, та й закрій очі. І стане тобі тепло.

Можеш навіть заснути, і тобі присниться гарна казка

ДІВЧИНКА,- Я не хочу спати! Я хочу до бабусі! /Плаче. На сцену
вбігають СНІЖИНКИ/.

ПЕРША СНІЖИНКА - А чого ти, дівчинко, плачеш?

ДІВЧИНКА - Як же мені не плакати, коли я заблудилася?

ДРУГА СНІЖИНКА - Розкажи нам, як ти заблудилася.

ДІВЧИНКА - А так: моя баба живе отут недалеко, біля лісу. Я
вийшла з її хати і побачила цей ліс. Ввійшла в нього. Думала,
що з краєчку побуду. А в лісі так гарно! Сніг білий-білий, а
дерева ж як гарно у біле убрані. От я й пішла далі, і не зчу-
лася, коли на цю галяву зайшла, а тепер дороги не знайду. А до
того ще й змерзла! А оцей хлопчина каже, щоб я сіла і заснула,
і мені буде гарно!

ТРЕТЯ СНІЖИНКА - Та це ж чортик!

СНІЖИНКИ - Справжній чортик!

ЧЕТВЕРТА СНІЖИНКА - Ти не слухай його! Він хоче, щоб ти заснула
й ніколи не прокинулася. Ходи, потанцюєш з нами! А ти, чортику,
іди собі геть!

ЧОРТИК - /махнув рўкою і вибіг/.

ДІВЧИНКА - /покрутилася з Сніжинками/. А й справді я зігрілася!
Допоможіть мені знайти бабину хатку!

СНІЖИНКИ - Добре!

П'ЯТА СНІЖИНКА - Ми скрізь літаємо, то легко нам буде і знайти твоєї баби хатку.

ДІВЧИНКА - Ой, яка ж я буду вам вдячна! /сідає на пеньок/.

/ТАНОК СНІЖИНОК під музику. Під кінець СНІЖИНКИ вибігають за сцену, а ДІВЧИНКА махає їм на прощання рукою/.

ПІСНЯ СНІЖИНОК

/Музика в журналі „Веселка" з

Білесенькі Сніжинки
Вродились ми з води;
Легенькі, як пушиночки,
Спустилися сюди.

1969 чи 68 р. Сніжинки не співали, а під гру піана робили вправи три-маючи срібні в руках ланцюги. А під кінець, проказували слова під музику - мело-деклямація - і спокійно крутилися і відходили за сцену, одна по другій/.

Ми хмарою носилися
Від подиху зими,
І весело крутилися
Метелицею ми.

ДІВЧИНКА - /зажурено/. А, може, вони мене обдурили? Може втекли?
/Плаче/. /Вбігають ЗАЙЧИКИ/.

ПЕРШИЙ ЗАЙЧИК - А чого ти, дівчинко, плачеш?

ДІВЧИНКА - Я заблудилася.

ДРУГИЙ ЗАЙЧИК - Та й чого ж плакати?

ДІВЧИНКА - А як же мені не плакати, коли я заблудилася?

ТРЕТІЙ ЗАЙЧИК - Та в нас у лісі так гарно! Чого ж плакати?

ДІВЧИНКА - Я плачу, бо вже дуже змерзла!

ЧЕТВЕРТИЙ ЗАЙЧИК - То сховаймося під ялинку!

/ВСІ залазять під ялинку/.

ДІД-МОРОЗ - /входить/. Скрізь я був, а на цю гарну галяву попав оце вперше. Треба й тут показати свою силу, все заморозити!
/заглядає під ялинку/.

ДІВЧИНКА - Ой, лишенько! Не чіпай нас, Морозе, будь добрий до нас!

ДІД-МОРОЗ - Ха-ха-ха! То ви думали, що від мене втекли? /грозить/.

ДІВЧИНКА - /вискакує з-під ялинки/. А я думала, що Дід-Мороз добрий. А він он який злий! Такий дужий та великий, а нас маленьких лякає! /показати руками, який!/.

ДІД-МОРОЗ - Я вас не лякаю. Я тільки роблю своє діло! Однак, якщо ви так гарно просите, я не буду вас заморожувати. Вилазьте вже! А я іду! **Прощайте** /виходить/.

/ДІВЧИНКА і ЗАЙЧИКИ вилазять з-під ялинки/.

ПЕРШИЙ ЗАЙЧИК - От так краще! Нехай іде собі геть. Тут і так дуже зимно! Ніяк не можна знайти місце, щоб нагрітися!

/За сценою чути гамір. ДІВЧИНКА і ЗАЙЧИКИ ховаються за ялинку. На сцену вбігають ХЛОПЧИКИ. Всі мають топірці і санки, і в шапках/.

- ПЕРШИЙ ХЛОПЧИК - /Тримає сокирку/. Ось тут якраз гарна ялинка!
Оцю ми зрубаємо!
- ЗАЙЧИКИ - Не чіпайте нашої хатки! Не чіпайте! /Вискакують УСІ/.
- ДРУГИЙ ХЛОПЧИК - О, дивіться! Зайчики! Які смішні та вухаті! От,
ми й зайчиків заберемо з собою!
- ДРУГИЙ ЗАЙЧИК - А ви звідки? Куди нас хочете брати? Нам тут добре,
тепло! Не рубайте ялинки, це ж наша хатка!
- ДІВЧИНКА - /Вибігає і заступає собою Зайчиків/. Не чіпайте їх, ви
нечемні діти! І ялинки не чіпайте!
- ТРЕТІЙ ХЛОПЧИК - А дівчинка звідки тут взялася? Дівчинка й Зай-
чики! Ха-ха-ха!
- ХЛОПЧИКИ - /Голосно сміються/.
- ЧЕТВЕРТИЙ ХЛОПЧИК - Ти, дівчинко, нас не злякаєш! Ми хочемо мати
цю ялинку, і ми її зрубаємо.
- ХЛОПЧИКИ - /Пораються коло ялинки, таки хочуть її зрубати/.
- ДІВЧИНКА - /Плаче. ЗАЙЧИКИ сумні. За сценою чути гамір, хтось іде.
Входить група дітей, без шапок, але шия закутана вовняними
шаликами, щоб відрізнити дітвору/. ВСІ втихли, ХЛОПЧИК віршує/.
- ХЛОПЧИК - Сипле, сипле сніжок,
Сипле, сіє, трясє,
На поля, на лужок -
Вже не видно стежок,
Забіліло усе.
Забіліли горбки, /Вірш взято з „Веселки“/
Забілів сірий шлях -
Де мої чобітки?
Бже пора на санки -
Ах, ах, ах!
- ДІТИ веселі, голосно розмовляють, але помітивши, що вони не самі,
жахнуться.
- ХЛОПЧИКИ - А ви, хто? Куди йдете?
- ДІТИ - Ми йдемо на свято Миколая. Там дарунки ми дістанемо.
- ПЕРШИЙ ХЛОПЧИК - Ми також прийшли сюди, щоб ялинку цю зрубати і
в нашій хаті її поставити.
- ПЕРША ДІВЧИНКА - А чого ж ви забарилися? Ось вже скоро святий
Миколай прийде і всім чемним дітям подарунки принесе.
- ДРУГИЙ ХЛОПЧИК - Та ми б її уже зрубали, та ось ці зайчики не дали!
- ТРЕТІЙ ХЛОПЧИК - Та й дівчинка оця, також, не дає та плаче!
- ДРУГА ДІВЧИНКА - А хто ж ти, дівчинко? Звідкіля взялася? І як
називаєшся?
- ДІВЧИНКА - Мене зовуть Катруся! Іду я до своєї бабусі. В лісі за-
блудилась, і з цими зайчиками зустрілась.

/Здалека чути дзвіночки. Являється перший ЯНГОЛ/. 4
ДІВЧАТА З ГУРТУ - Ось, бачте, ми тепер усі запізнались на святе
Миколая.

ПЕРША ДІВЧИНКА - Ми вже й подарунків не дістанемо.

ЧЕТВЕРТИЙ ХЛОПЧИК - Ми й ялинки в хаті не поставимо! Що робити?

ЯНГОЛ - Ви ялинки не рубайте! І Зайчиків без хатки не залишайте!
І ви, дівчатка на свято не поспішайте, а цю ялинку тут прикра-
шайте. Ось вам і прикраси. /Подає. ЯНГОЛ стоїть, ніби на сто-
рожі, на сцені, при відкритій куртині/.

ДІТИ прикрашають ялинку. Їм допомагають ЗАЙЧИКИ. Дзвіночки чути все
ближче і ближче.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ - входить з СНІЖИНКАМИ і ЯНГОЛАМИ, з залі до сцени.

ПЕРШИЙ ЯНГОЛ - Святий отче Миколає! Ось на цій галяві є діти, що
йшли тебе зустрічати. Вони для тебе живу ялинку прибрали, щоб
тебе привітати. /ПЕРШИЙ ЯНГОЛ говорить вже на сцені/.

ДРУГИЙ ЯНГОЛ /на сцені/ - Сюди спішися, угоднику Божий,
Тут наш товариш стоїть на сторожі!
І, як я бачу, всі діти чекають,
Нетерпеливо Тебе виглядають!

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ - Я прибув до вас сьогодні із сонячного раю,
З неба вам привіт приношу і благословляю:
Всі молитесь щиро Богу і батьків шануйте,
Вчіться теж про Україну й надто не пустуйте!
Всіх дітей, що добрі й пильні, з святом вітаю
І для кожної дитини я дарунок маю.

ЯНГОЛИ беруться за руки, співають, а з ними і всі діти: „О, хто,
хто, Миколая любить". Після співу починається роздача дарунків.
Роздає св. Миколай, а ЯНГОЛИ йому подають.

КІНЕЦЬ.

СВЯТОЧНА ЗАГАДКА

Світ Дитини

Люблю я денб'ятой, в т.
Коли матуся без упину
А татусь на кілька годин
Якусь орудку ладнає.

Люблю зірку, що з її блеском
Уся родина за стіл засідає,
І по звичаю прадідів наших
Дванадцять страв споживає.

По кухні ся увиває, А вже найкраща та хвилина,
Як світло ялинки сіяє,
І вся родина, зібравшись кругом,
Гарні колядки співає.

ЯК ВЕЧІР ЦЕЙ ЗОВЕТЬСЯ? КОЖНИЙ ВІДГАДАЄ!

/Коли ніхто з залі не скаже „Святий Вечір!" - то нехай декляматор
це скаже, голосно/.

Леся Хомяк

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ У ГОСТИНІ У ШКОЛЯРІВ

Сценка на дві дії

Дієві особи - СВЯТИЙ ОТЕЦЬ МИКОЛАЙ, ЯНГОЛИ 2, УЧИТЕЛЬКА,
УЧЕНИЦІ 3, СНІЖИНКИ 2, ЗАЙЧИКИ 2, БІЛОЧКА,
ЧОРТ.

СВ. МИКОЛАЙ - /Сидить у лісі напеньочку. Біля нього стоять два ЯНГОЛИ/: Свята, блаженна ніч. На тебе чекаю цілий рік. Я, колись, мої любі, легкокрилі янголяточка, жив у Малій Азії в місті Мирі Лікійськім. У нас, там, багато було бідних людей. Найбільш було мені жаль маленьких діточок, які нероз голодні мусіли йти спати. Я був щасливий, коли міг їм чимось допомогти.

Коли ж добрий Господь забрав мою душу, то ласкою своєю мене нагородив. Раз у рік я можу зійти на землю та обдарувати діточок небесними і земними дарами.

ЯНГОЛ 1-ИЙ - Куди ми, святий Отче, найперше підемо?

Св. МИКОЛАЙ - Сьогодні ми підемо до школярів. Ці діточки потребують найбільше дарів і ласк Божих, бо в їхніх серцях палає любов до свого рідного.

2. ЯНГОЛ - Чи це є українські діти?

СВ. МИКОЛАЙ - Так, ці діти любі мені і Господеві, бо вони люблять свою Церкву і свою рідну мову вивчають.

1. ЯНГОЛ - Якщо Ви, святий отче Миколаю, відпочали - то ходімо. бо їх там багато і ми всіх мусимо обдарувати. /Виходять/.

ЗАЙЧИК - /вбігає на сцену/.

1. ЗАЙЧИК - /махає лапкою на другого зайчика/. Ходи скоріше. Ми мусимо попросити св. отця Миколая, щоб і нам дозволив піти з ним до школярів. У них так гарно і мило. Вони всі вчаться української мови і, хоч їм не легко приходитьсь, то все ж таки стараються говорити своєю українською мовою.

2. ЗАЙЧИК - Підожди. Ось там біжить білочка. Вона мабуть також хоче з нами піти.

БІЛОЧКА - /вбігає. Витирає мордочку лапками. Задихана/.

Ой, лишенько. Я ледве наздогнала. Чи ви чули, що до наших школярів прийде св. отець Миколай?

1. ЗАЙЧИК - Чули ж, чули і ми хочемо якось туди піти.

БІЛОЧКА - Візьміть і мене з собою.

2. ЗАЙЧИК - Ходи. /Хочуть іти, але на сцену вбігають СНІЖИНКИ і починають співати й танцювати/:

Ми сніжиночки біленькі,
Ми кружляємо легенько.
До забави в зимний час,
Повно сили є у нас.

Часом впадемо на вушко,
Чи за ковнірчик кожущка,
Чи на вієчку впадем
Довго там ми не будем.

СНІЖИНКИ - /далі/: А на носичок сидати,
Небезпечно - щоб й казати -
Кожний струсить нас мерщій,
Та ще скаже - агій!

/Співається на голос: "Там на горі сніг біленький"/

1. ЗАЙЧИК - /Звертається до сніжинок/: Ви тут співаєте і танцюєте,
а сьогодні св. Миколай злинув на землю з янголами.

БІЛОЧКА - Ви тільки забираєте нам час.

1. СНІЖИНКА - Може б і ми полинули за св. отцем Миколаєм?

1. ЗАЙЧИК - Біжим усі. Доганяймо святого.

2. ЗАЙЧИК - Я хочу доконець бачити чемних українських дітей.

ЗАВІСА

ДРУГА ДІЯ

/На сцені декілька лавок. Діти, святочно одягнені, сидять/.

УЧИТЕЛЬКА - /Розповідає/: Сьогодні є день св. Миколая і ми не
маємо лекції. Св. Миколай не може всюди бувати одночасно, але він
дуже радіє, коли батьки обдаровують замість нього своїх дітей.
Св. Миколай приходить лишень до дуже чемних і добрих дітей. Може
він колись і до нас прийде, але ледве чи сьогодні буде тут. Ваші
батьки приготували чайок для вас. Отже, говоріть тільки рідною
мовою.

1. УЧЕНИЦЯ - /підносить руку/: Прошу пані, вона ввесь час говорить
„Ай" замість „я". /вказує пальцем на одну з дівчат/.

2. УЧЕНИЦЯ - Ми її будемо назвати „окей", бо вона ніколи не скаже
„добре", тільки „окей".

УЧИТЕЛЬКА - Ви всі дуже помиляєтесь. Всеж таки, ви є найкращі
діти, бо вивчаєте свою рідну, українську мову.

3. УЧЕНИЦЯ - Але щоб не тес „окей" та „Ай" - може прийшов би до
нас св. Миколай.

УЧИТЕЛЬКА - Замість сперечатися - давайте заспіваємо пісню в
честь св. Миколая: „Ой хто, хто Миколая любить".

/За сценою чути дзвіночки. На сцену входять ЯНГОЛИ, за ними св.
МИКОЛАЙ/.

СВ. МИКОЛАЙ - Благословення Господнє хай буде на вас. Возрадува-
лось серце моє працю вашу бачучи. І тому, цього року я вас вибрав.
Дари вам приніс. Зараз янголи, зайчики і білочка допоможуть їх вам
роздати. Я дозволив їм сьогодні сюди прийти. Вони вас також дуже
люблять. І сніжиночки вам затанцюють. Ось вони. /На сцену входять
ЗАЙЧИКИ і везуть на саночках дарунки, БІЛОЧКА несе в кошику/.

СВ. МИКОЛАЙ - /продовжує/: Лавочки звідсіля заберіть і місце
сніжинкам дайте.

/Відсувають лавки на бік. ДІТИ й УЧИТЕЛЬКА сходять зі сцени, сідають у першому ряді на залі. ЗАЙЧИКИ, БІЛОЧКА, ЯНГОЛИ і Св. МИКОЛАЙ стають з боку, а СНІЖИНКИ танцюють і співають/:

Сипле, сипле сніг біленький	Ми святого Миколая
Засипає стежечки.	Усі дуже любимо,
А у школі українській	Ми святому Миколаю
Є чемненські діточки.	Свої серця віддамо.

Ми ізлинули з хмарини,
До вас, любі діточки,
Ми біленькі, ми легенькі,
Ми холодні зірочки.

Сипле, сипле, сніг біленький ...

/СНІЖИНКИ сходять зі сцени, а Св. МИКОЛАЙ виходить на середину і починає роздавати дарунки з ЯНГОЛАМИ, ЗАЙЧИКАМИ і БІЛОЧКОЮ. По роздачі дарунків, говорить/:

Св. МИКОЛАЙ - Лишайтеся тут щасливі. Моліться Богу, та не забувайте, чії ви діти. Благословення Боже хай спочине на вас!

/Виходять: ЯНГОЛИ, за ними Св. МИКОЛАЙ та ЗВІРЯТКА. На сцену вбігає ЧОРТ. Сценку з чортом можна вилішити/.

ЧОРТ - 1. Ой, ой, ой! Як я спізнився, 2.

Я зі страху весь трусився!	А тепер, аж встид казати,
Як до школи поспішав	Похвали не буду мати,
То в халепу я попав.	Від татунця-сатани
	Потерплять мої штани.

Бо ви бачите самі,	Взяли церкву збудували,
Ті сніжинки навісні	Ще й школу собі придбали.
Заморозили ввесь хвіст,	З отцем святим Миколаєм
Я трушуся, як той лист.	Я хотів сюди прийти -

Мушу правду вам сказати:	Танцювати, викричати
Дітям я почав шептати -	І різки всім роздавати
Щоб свого вже не учились,	Й наробити їм біди.
Щоб без серця залишились.	

А до старших став шептати:	Та на лихо - я спізнився,
Нащо церкву будувати,	І з дороги в лісі збився.
Бо без церкви - кажу сміло,	Всю біду на сніг складаю,
Розгнівавби вправо, вліво.	Що летить у вашім краю,
Шепну кожному по слову	Я до нього не привик.

І розвію як полову.	Мушу звідсіль утікати
Через церкву я трушуся,	Й сатані щось набрехати.
Ой, як церкви я боюся!	Ну, лишайтеся тут самі -
	Агій! /Вибігає/.

УЧИТЕЛЬКА - /входить на сцену і дякує прийвним за численну участь/.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Христос родився - дивна новина -
Лунає радість по світі;
За стіл сідає наша Родина,
Радійте, тіштеся, діти!

Ангели грають в золоті
сурми,
На небі зірка в промінні,
Зганяє пастир у полі турми -
Вітає Бога на сні.

Василь Хмара

Теофіля Д. Лиса

СВЯТ МИКОЛАЇВСЬКА НІЧ

ДІЄВІ ОСОБИ - СВЯТИЙ МИКОЛАЙ, ЯНГОЛИ /кількох/, ПАВЛУСЬ,
ХЛОПЦІ СНИЖИМКИ, ЗАЙЧИКИ 2,
МИСЛИВЦІ 2, ЧОРТИК.

/Сцена: За селом, з боку ліс. З лісу вибугає ЗАЙЧИК і біжить у сторону села/.

ЗАЙЧИК 1. - /Дмухає в лапки/. Ох, холодно! І холодно і голодно!
День короткий, а ніч довга, темна і зимна. Б р р р! Не доче-
каюся до рана. /Щось шукає по землі. Зза куца виходить другий/.

ЗАЙЧИК 2. - А! І ти тут бродиш, брате! Не тримаєшся й ти хати?

ЗАЙЧИК 1. - Нема що їсти, не можу спати! Обходив я увесь зруб,
нема що їсти хоч на зуб.

ЗАЙЧИК 2. - Я також проснувся раненько,
І убрався я скоренько.
Думаю, піду по полю,
Може знайду бараболю,
Бурячок, чи то морковку,
Капусточки хоч головку!

ЗАЙЧИК 1. - Добре кажеш, милий брате!
Голод жене нас усіх з хати.
Вдвох нам буде веселіше,
Може знайдем, що скоріше!

/Ходять, шукають. Один іде в одну сторону, другий в другу/.

ЗАЙЧИК 2. - Гей, знайшов що?

ЗАЙЧИК 1. - Ще нічого, а ти?

ЗАЙЧИК 2. - Те, що й ти!

ЗАЙЧИК 1. - /до людей/: Що робити, що діяти?
Де й чого отут шукати!
Щоб зелений хоч листочок,
Або лишній огірочок!?

ЗАЙЧИК 2. - Ходи, брате, я щось маю!
А що таке, й сам не знаю.

ЗАЙЧИК 1. - /Підбігає і приглядається/.

Чи буряк то червоненький?
Чи морковка ссладенька?

ЗАЙЧИК 2. - Щоб з землі її добути,
Поможи мені тягнути!

/Хапають за гичку, тягнуть. Витягаючи, падають/.

ЗАЙЧИКИ разом - Вже буде що поснідати,
Тож ходім тепер до хати! /Виходять у сторону лісу/.

Хвилину на сцені немає нікого, а тоді входить СНИЖИМКА/.

- СНІЖИНКА 1. - Ох, як чорно, чорно всюди,
Коли ж зима вже прибуде? /Крутиться, а потім сідає/.
- СНІЖИНКА 2. - Ти вже тут, моя сестричко?
Чого ж сумен в тебе личко?!
- СНІЖИНКА 1. - Чого ж мені й чим радіти,
Як так сумно тут сидіти!
- СНІЖИНКА 2. - /Присідає коло першої/.
Не журись, яюсь то буде,
Ще нас більше тут прибуде,
/Вбігає третя СНІЖИНКА/
Будем разом забавляться.
- СНІЖИНКА 3. - І мокру осінь проганяти!
- СНІЖИНКИ /гурт, вбігають. беруться за руки крутяться і співають/.
Ми сніжинки, ми біленькі,
Невеличійі, чепурненькі.
Ми з висока прилітаєм,
Все у біле прибіраєм.
Присипаєм ліс і поле,
Село, місто, доли й гори.
Тепер пора спочивати,
Ну ж, сестрички,
Спати, спати. /Присідають і засипляють/.
/Курнина поволі спадає/.

ДІЯ ДРУГА

- /Сцена та сама. З села йде ПАВЛУСЬ з саночками, бідно одягнений/.
- ПАВЛУСЬ - Вийшов я тихенько з дому,
Не казав про це нікому
Бо матуся моя хвора
І сестричка не здорова! /Збірає гілля/.
Ох, холодно в нас у хаті,
Бо ми бідні, не багаті.
А наш любий, рідний татко,
Згинув в нещасливому випадку.
/Втирає сльози і збірає гілля далі. З лісу виходять 2 МИСЛИВЦІ/.
- 1-ИЙ - /Затирає руки з холоду/.
- 2-ИЙ - Що, холодно Вам, сусідо?
Ще біди можна набратись
Що не вийдеш в після й з хати!
- 1-ИЙ - Краще ходімо додому
Та не кажімо ми нікому.
- 2-ИЙ - Що нічого не вполювали?
- 1-ИЙ - Це нічого! І так^{ого} часом буває^{он} ...
Де все ділось?
- 2-ИЙ - Хто то знає?

1-ИЙ - Чи померзло? Чи поховалось!?

2-ИЙ - /Показує на себе/ - Во ми прийдем
Певно знало! /Сміється/.

/Пускаються йти до села, але побачивши ПАВЛУСЯ, зупиняються/.

1-ИЙ - Що ти робиш отут, сину?
У таку холодну днину!

ПАВЛУСЬ, налякався і не знає, що казати/.

2-ИЙ - Налякався? Я то знаю!
Та відповідай, як питають!

РАЗОМ - Чи не буде вдови Марії син?

2-ИЙ - Авже ж, що він!

ПАВЛУСЬ - Я, дядьку, прийшов до лісу
щоб гілля назбирати.

1-ИЙ - Ох, і змерз же ти, небоже!
Давай і ми тобі поможем. /Беруть на санки і в'яжуть/.

2-ИЙ - Все готове. Іди в Бозі,
Нам з тобою не по дорозі.

/Відходять в одну сторону, а ПАВЛУСЬ пустився в другу. Подумавши,
став/.

ПАВЛУСЬ - Як ялинку ще дістати?
Я казав сестричці
що буде мати! /Ходить поміж корчами. Побачив гілку з
ялинки/ -
Хтось ялинку тут рубав, Гілки цієї не підняв! /Кладе
гілку на санки/.
Ох, як же я втомився! /Сідає на санки. На сцені темніє
і падає сніжок/.

ЯВА 3-ТЯ

/На сцену вбігають ХЛОПЧИКИ/.

1-ИЙ ХЛОПЕЦЬ - І де б то він подівся?

2-ИЙ " - Може він упав у воду!

3-ИЙ " - Чи замерз де не дай, Боже!?

1-ИЙ " - Бідна мама, по селі його шукає.

2-ИЙ - " - А як плаче, як ридає!

/Вбігають ще три ХЛОПЦІ/.

1-ИЙ ХЛОПЕЦЬ - З лісу прийшов Яким Потічний,
І мабуть Іван Зарічний.
І твердили і казали,
що десь тут його стрічали!

/Шукають поміж корчами, ПАВЛУСЯ пригріє сніг на санках/.

2-ИЙ ХЛОПЕЦЬ - /Спотикається на санчата/.

Ой, що це?

Як же я злякався!

ПАВЛУСЬ - /Протирає очі, розглядається/ -
Хто це? Де я?

ХЛОПЦІ - /Прибігають до нього/.

З-ІЙ ХЛОПЕЦЬ - Що тут робиш, я питаю?
Там в селі тебе шукають!

1-ИЙ " - Мама плаче і ридає!
Де подівсь, вона не знає!?
От, ходім мерщій в село
І берім, берім його!

/ХЛОПЦІ беруть ПАВЛУСЯ попід руки, а другі беруть санки і вихо-
дять. На сцені поволі темніє. З-за лісу показується ясність, чути
тихо дзвінок. Діти співають: „О, хто, хто Миколая любить“ ...
Входить ЯНГОЛ/.

ЯНГОЛ - /До людей/ - Я прийшов сказати вість,
Що іде великий гість,
Чудотворець Миколай,
Що всякий час помагає.

/На сцену входить СВ. МИКОЛАЙ в супроводі ЯНГОЛІВ. Деякі ЯНГОЛИ
несуть кошики з дарунками/.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ - Дому цьому хай мир буде!
Щоб щасливі були люди.
В мирі діти, щоб зростали
Своїх батьків шанували.
Не цурались свого роду,
Свої Церкви і народу.
То ж, Янголи мої любі,
Добрих дітей закликайте
І дарунки роздавайте.

ЧОРТИК - /Вбігає на сцену. В руках різки.. До св. Миколая/ -
Святий Отче, Миколаю,
Я тебе молю, благаю,
Я їх добре тут всіх знаю,
Кожний гріх їх пам'ятаю
І дарунки для них маю.

СВ. МИКОЛАЙ - Іди геть собі, від мене.

ЧОРТИК - Миколаю, Святий Отче,
Мабуть, знати ти ніхочеш.
То не сіти, а мурзята,
Не раз плаче на них мати!

СВ. МИКОЛАЙ - Геть, кажу тобі, від мене.

ЧОРТИК - Не участься, а дармують,
Не моляться, а пустують.
То на той же то рахунок,
Ім, від мене подарунок.

/Показує різки/.

Св. МИКОЛАЙ - /Хрестить хрестом/.

Щезни, пропади!

ЧОРТИК - /Зникає/.

Св. МИКОЛАЙ - Тепер, діти, приступайте,
На лихого не зважайте.
Будьте добрими від нині,
Тямте, в кожній щоб хвилині,
Щоб добро тільки творити,
По Божому, чесно жити!

ЯНГОЛИ - /Роздають дарунки/. Кінець.

. . .

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Снігом, снігом та ледами
Гень здалека йде в наш край
Йде з гостинцями, з дарами
Преподобний Миколай.

А за ним наш Янгол рідний
Йде крилатий в постільцях
Він везе дарунки пишні
На новеньких саночках.

Ждуть на ті небесні дари
Українські діточки,
Кожушок потрібний Насті
Степанкові чобітки.

Діти шепчуть - Ой, як би то
Миколай нас не забув!
Ой, якби то й нашу хатку
Він відвідав, не минув.

Щоб ми всі пішли до школи
І не боялись морозця,
Щоб не бракло нам ніколи,
Що потрібне до життя!

ЗІЙШЛА ЗОРЯ

Над біле поле й над моря
Зійшла в полум'ї зоря
І світить крізь світи далекі.

Христос родився! Вісти йдуть!
Радійте всі Йому й славіте!
Давно степи Месії ждуть
Жде волі серце неогріте ...

Любови й згоди ждуть сім'ї
У чорній, переважній годині
А чей Він рани загоїть
І стане слово в Україні.

І стане знак святий Хреста
І Він одчинить адські двері
І пісня стане на устах
І в серці - при Святій Вечері.

Бо хто Його в серці жде,
В будуче вірить і надієсь,
До нього в славі Він прийде
І до борні надхне, огріє.

- - -

ЯК СНІГ УПАДЕ Дніпрова Чайка

Як сніг упаде, білий сніг,
І все довкола вкриє,
Мороз потисне й на либках
Квітки зими засіє.

У теплій хаті жебонять
Про щось то діти тихо,
Глядять віконцем в небеса,
А в личку знать утіху.

Бо звідтіль, в ясну ніч оцю,
Зійде Святий Микола,
Дарунків пишних принесе
З небесного престола.

ШКОЛО МОЯ

Школо моя, мамо,
Школо моя мила,
Школо моя рідна
Ти мене навчила.

Ти мене навчила
Читати й писати,
Як свій край любити
Нарід шанувати.

За те тобі, школо,
Слава нехай буде,
Бо з дітей маленьких
Робиш мудрі люди.

ДЕ ДВА Б'ЮТЬСЯ ... ТРЕТІЙ КОРИСТАЄ

Дієві особи: БОГДАН - 8 літ, МИРОН - 8 літ, ВАСИЛЬ - 15 літ.

/БОГДАН і МИРОН ідуть вулицею з книжками до школи/.

БОГДАН - /Стає, приглядається/: Дивись, Миронку! Горіх!

МИРОН - Де він, де?

БОГДАН - А ось на землі перед нами!

МИРОН - /скоро підбігає, бере горіх, оглядає/: Справді горіх ...

Та й великий, волоський! /Ховає в кишеню/.

БОГДАН - А нащо ж ти сховав його в кишені?

МИРОН - А де ж маю його сховати? У вухо не влізе, завеликий ...

БОГДАН - Ти не маєш права його брати! Це мій горіх!

МИРОН - А то чому твій?

БОГДАН - Бо я скоріше його побачив!

МИРОН - Але я скоріше його підняв із землі!

БОГДАН - Не штука підняти, як я показав. Зрештою, я був би сам його підняв із землі!

МИРОН - А чому ж ти не підняв?

БОГДАН - Бо ти мене перебіг.

МИРОН - Говори, що хочеш, та коли горіх у моїй кишені, то він мій, а не твій!

БОГДАН - Що, не віддаш?

МИРОН - Ні, не дам, і не проси!

БОГДАН - Зараз побачимо! /Кладе торбу з книжками на бік, зачухе рукави. МИРОН скоро витягає горіх з кишені, ховає за пазуху, собі готується до бійки/.

БОГДАН - /стає напроти МИРОНА, затиснув кулаки/: Ну, готовий?

Питаю тебе до трьох разів: віддаш горіх?

МИРОН - Ні, не віддам!

БОГДАН - Віддаш горіх?

МИРОН - Ні!!

/Скачуть один до одного, мов когуги. Входить ВАСИЛЬ, в робочій одежі, на плечах кусок дошки, в руці молоток/.

ВАСИЛЬ - Гей, а це що ви, на вулиці війну заводите?! Гарні з вас школярі, нема що й казати! Про що вам тут розходиться?

БОГДАН - Слухай, Василю! Отут на тім місці, де ти стоїш, я побачив горіх ...

МИРОН - /перебиває/: А я його підняв із землі ...

БОГДАН - Але я скоріше побачив!

МИРОН - А я скоріше підніс!

ВАСИЛЬ - Гов! Чекайте, не сваріться! Сварка діла не направить!
Де ж, той горіх?

БОГДАН - Мирон має в кишені!

МИРОН - Неправда, за пазухою!

ВАСИЛЬ - Дай його сюди!

МИРОН - /дає горіх Василеві/: На, але не дай Богданові!

ВАСИЛЬ - /оглядає горіх/: Го-го! Та й великий він!

БОГДАН - Знаєш що, Василю! Ти старший, розсуди, кому з нас цей горіх належиться. Годишся на це, Мироне?

МИРОН - Згода!

ВАСИЛЬ - Добре, погоджу вас ... Отже ти, Богдане, скоріше горіх побачив?

БОГДАН - Так!

ВАСИЛЬ - А ти, Мироне, скоріше його підняв?

МИРОН - Так!

ВАСИЛЬ - Г-мм ... отже прошу уважати! /Кладе дошку на підлогу, на неї ставить горіх і бере молоток у руки. ХЛОПЦІ стають навколішки і пильно приглядаються/. Не пхай одним з другим голови за близько бо дістанеш молотком по носі! /ВАСИЛЬ розбив горіх. Всі три стають на ноги/. Тепер уважайте, я проголошу свій вирок. Богдане, за те, що ти скоріше побачив горіх - належиться одна половина /дає Богданові половину лушпини/.

БОГДАН - /оглянувши/: Е-е-е! Це лушпина ...

ВАСИЛЬ - Мовчи! На суді не смієш говорити! - Тобі, Мироне, за те, що ти скоріше підняв горіх, - належиться друга половина /дає Миронові другу половину/. Мені ж належиться серединка горіха! /Ість/.

МИРОН - А чому то так?

ВАСИЛЬ - За те, що я вас обох розсудив!

БОГДАН - Е-е-е! З тебе премудрий Соломон!

МИРОН - Ходім, Богдане, до школи. Він думає, що він дуже мудрий. Лишім його, не говорім більше до нього! /Бере Богдана за руку/.

ВАСИЛЬ - /стає посередині, кладе обом хлопцям руки на плечі/: На мене, хлопці, не гнівайтесь, самі погодились, щоб я вас розсудив! Цей приклад з горіхом, хай буде наукою на ціле ваше життя: пам'ятайте, воно завжди так буває: де два б'ються, там третій користає! /ХЛОПЦІ держуться за руки, сміються один до одного - знак згоди. Живий образ/.

Завіса.

Мих. Кумка

ВЕСЕЛИЙ ЗЛОДІЙ

(Сценка для старшої молоді)

Дієві особи:

СУДДЯ - 60 літ, лисий, з сивою борідкою

ОБВИНУВАЧЕНИЙ - 55 літ

ПИСАР - молодий, сухий як трісочка

ПОЛІЦАЙ

Судова кімната. За столом, на підвищенні, сидить СУДДЯ й переглядає акти. Збоку сидить ПИСАР, весь час пише. Перед столом стоїть ОБВИНУВАЧЕНИЙ, мне шапку в руках. ПОЛІЦАЙ стоїть при дверях.

Для судді й обвинуваченого треба характеристичні. Акція відбувається скоро, тому треба сценку вивчити на пам'ять.

СУДДЯ - (по хвилі, звертається до обвинуваченого за крадіж, міряє його очима понад окуляри й питає): - Отже, ви називаєтеся Сафат Лопата?

ОБВ. - Так, пане суддя ... Як то кажуть: "як рибі без води, так чоловікові без назви".

СУДДЯ - Ви маєте 55 літ?

ОБВ. - Так, пане суддя - "старість не радість".

СУДДЯ - А знаєте, що за цей вчинок вас чекає велика кара?

ОБВ. - О, знаю! "Кого хоче, Бог карає, кого хоче, нагороджує".

СУДДЯ - Що ж вас до тої крадіжки тягнуло?

ОБВ. - От, "хто дбає, той має", а "хто працює, не бідує" ...

СУДДЯ - Але ж, крадіж - не праця!

ОБВ. - Прошу пана суддю - "навчить біда ворожити, як нема що в рот вложити".

СУДДЯ - Не говоріть дурниць!

ОБВ. - Та то так: "дурних не сіють, самі, родяться".

СУДДЯ - Відповідайте на мої питання!

ОБВ. - Та воно ніби так: "хто питає, той не блудить" ...

СУДДЯ - (злий): Відколи переводжу суди, ще такого дивного чоловіка як ви, не мав перед собою! Замість відповідати на питання, ви плетете якісь дурниці!

ОБВ. - Та воно так, пане суддя ... Кажуть, що "краще з мудрим згубити, як з дурним знайти".

СУДДЯ - Ви призналися, що вас суд уже раз карав за крадіж...

ОБВ. - Так, пане суддя. Та це було давно, як я ще був молодий.

Як то кажуть: "молоде - зелене", а знов: "наука - не легка штука"!

СУДДЯ - Ви знаєте, що в суді треба говорити правду?

ОБВ. - Та вже ж, пане суддя. "Правда, як олива, завжди сплине на верх", а "неправдою світ перейдеш, та назад не вернешся" ...

СУДДЯ - Скажіть мені, в якій годині ви влізли до комори Демка Мельничука?

ОБВ. - "Хто рано встає, тому Бог дає" - пане суддя!

СУДДЯ - /піднесеним голосом/: Відповідайте коротко на моє питання!

ОБВ. - Пане суддя! „Ні сіло, ні пало - давай бабо сало“... Треба розважно й помало.

СУДДЯ - У мене є більше справ на деннім порядку. Треба скоріше

ОБВ. - Пане суддя! Кажуть, що „хто спішить, той діло смішить“.

СУДДЯ - /злосний, кричить/: Кажіть тільки те, про що вас питаю і не плетіть мені дурниць!

ОБВ. - Перепрошую, пана суддю, але кажуть так: „не халайся по-перед батька в пекло“

СУДДЯ - Чому ви так мало говорите про те, що вас питаю?

ОБВ. - Кажуть, що „корова, що багато реве, мало молока дає“.

СУДДЯ - Якщо не будете відповідати на мої питання, то я вас посаджу за непослух до арешту!

ОБВ. - Пане суддя! „З великої хмари - малий дощ“, кажуть, а також: „не роби другому того, що тобі не миле“.

СУДДЯ - Чи признаєтесь, що у Хоми Боднарчука, в ночі з 22 на 23 грудня, ви вкрали десять курей?

ОБВ. - Пане суддя! „Що занадто - то не здорово“. „Легко казати, та трудно зробити“. Правду сказавши, стільки не було, але напевно не можу сказати, скільки їх там могло бути

СУДДЯ - Чи то були старі кури, чи молоді?

ОБВ. - „Добре слово мало коштує, а багато помагає“, а що до того, які кури, то знаю тільки, що „не можна старість зневажати, бо кожний буде старий“. Зрештою, добре кажуть: „тримай язик за зубами!“
/СУДДЯ і ПИСАР голосно сміються/.

ОБВ. - Вибачте, панове, але

СУДДЯ - Ну, ну, що хочете сказати?

ОБВ. - „По чім пізнати дурного - по сміху його“!

СУДДЯ - /зніжковів, тоді питає/: Отже це правда, що ви кури ті вкрали?

ОБВ. - Хто мовчить - той двох навчить“. „Мова - срібло, мовчання - золото“ - пане суддя Зрештою, „з ким гріха не буває?“

СУДДЯ - За крадіж, суд карає вас на чотири тижні в'язниці. Чи маєте що проти цього сказати?

ОБВ. - Що маю казати! „Терпи, небоже, то Бог pomoже“. „Хто терпен той спасен“.

СУДДЯ - /до ПОЛІЦАЯ/: Прошу вивести в'язня і замкнути під ключ!

ПОЛІЦАЙ - /бере ОБВ. по під руку/ : Ходім!
 ОБВ. - Йти, то йти! „Хто йде, той не стоїть“ ... /Вже при вході/:
 Чотири тижні - не вік! „Терпи, козаче, отаманом будеш“!

ЗАВІСА

Інценізував Мих. Кумка

- - -

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

В Назареті зірка сходить,
 Хор ангелів там співає,
 Божа Мати Сина родить,
 Світу Він добра звіщає.

Пастирі там прибігають
 І провадять свої стада,
 З подарунками клякають, -
 Мати Божа всім їм рада.

Ми як дар Тобі приносим
 Тільки наше серце чисте,
 Україні щастя просим,
 Дай їй Волю, Боже-Христе!

/Світ Дитини, 1922/

БОЖЕ ОТЧЕ!

Боже Отче! Глянь на діти,
 На дрібненькі Твої квіти;
 Світи сонцем і зіздами
 Над малими школярами.

Дай нам сили і охоти
 До науки, до роботи,
 Пильність бджілки, серце гоже,
 Дай нам, Боже, дай нам, Боже!

Щоб росли ми здоровенькі,
 На потіху батька й неньки.
 Дух Святий хай з нами буде,
 Щоб з нас стали добрі люди!

ХРИСТОС РОДИВСЯ

Христос родився, радійте люди,
 Він мир нам з неба приніс,
 Благословення нам дарував Він
 Й долини гріха підніс

Нехай же нині в пам'ять Христову,
 Мир запанує між людьми тут
 А всі роздори, негоди, злоби,
 Нехай йдуть в забут.

Вбогим Дитятком на світ прийшов
 Він,

В стайні на сіні вповивсь
 Й царює нині на землі й небі
 Славімо Його, Христос родивсь!

Я УКРАЇНКА

Я українка маленька
 Українка моя ненька,
 Україна край родинний
 А прапор їй жовто-синій.

По українськи учуся,
 Українкою горджуся,
 Рано, у вечір Бога молю,
 Щоб дав їй крашу долю.

Щоб вернув їй давню славу,
 Волю і свою державу,
 Розв'язав із уст окупи,
 До української мови.

Щоб пишалась в цілім світі,
 Як весняний цвіт в розцвіті,
 Це бажає їй з серденька,
 Я, українка маленька!

С. Калинець

БІЛЕНЬКИЙ СНІГ ПАДЕ ...

Біленький сніг паде,
 І нам утіха всім буде;
 На горбок підемо всі,
 Саночки візьмем нові.

Виє, свище заверуха,
 Паде білий сніг,
 Зимно в руки, зимно у вуха,
 А на санках сміх!

Роман Бариляк,
 Світ Дитини, 1921

...

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Святий Миколай
 Як жив ще на світі,
 То любив дуже
 Чемненькі діти.

Та й все до них казав:
 Ви, мої діточки!
 Найкраще дитині
 В руках книжечки.

Бо скільки діти
 В книжечках читають,
 То тільки з радощів, янголи співають!

А. М. Гніздовська

Д В А Н А Д Ц Я Т Ь М І С Я Ц І В

/Сценка „12 місяців“ повинна мати 12 хлопців. Кожний одягнений в щось, що характеризує даний місяць.

Різдвяний монтаж має бути до подробиць продуманий, місця дітей, що виконують ролі, мають бути зазначені крейдою на сцені. Все залежить від учителя, що захоче готувати цю різдвяну картину/.

СІЧЕНЬ:

А я собі Січень,
За носик щипаю ...
Бо знаєте, любі діти,
Тоді силу маю!

Січень - місяць славний,
Люди добре знають.
В січні Новий Рік буває
І всі зустрічають.

В січні є Різдво Христове,
Усі колядують
І Святу Вечерю вдома
Повагом готують.

І Держава тут творилась -
Вільна У к р а ї н а!
Всі раділи, зустрічались -
Наступила з м і н а.

ЛЮТИЙ:

Я радію твоїм ім'ям,
Дорогий мій брате:
Ти вславився подіями
І добром багатий!

А я трошки пустотливий,
Морозцем лякаю,
Але й Лесю Українку
Дуже поважаю!

БЕРЕЗЕНЬ:

Мене березнем зовуть.
Людей не лякаю ...
Трохи сонечком погрію,
А трошки щипаю.

Але в березні великі
Й славні дні бувають:
Дні Шевченка, дні Пророка
Усі прославляють! ...

КВІТЕНЬ:

А я квітоньки в левадах,
В п о л і розкидаю.
Діти радо їх збирають,
А я - заглядаю ...

/квітень - далі/:

Я і Пасочку приношу,
Чудову писанку несучу.
Всі Воскресіння прославляють
І поклоняються Х р и с т у!

ТРАВЕНЬ:

День Матері я приношу,
Добрих - я квітчаю ...
Всю красу в природі стелю,
Яку л и ш е маю!

ЧЕРВЕНЬ:

Я вишнями червонію,
Ягідки г о т у ю ...
Я люблю діточок веселих,
Погоду п и л ь н у ю.

ЛИПЕНЬ:

Ой, водиченька тепленька!
Все готую я для Вас!
Липень-липень - час вакацій!
Чи не гарний для всіх час?!

Одні в воду, другі з води,
А треті стрибають.
Всі веселі і безжурні,
Бо час вільний мають.

СЕРПЕНЬ:

Серпень кладе вже покоси
На полях багатих.
І я діток розбавлених
Зганяю до х а т и.

ВЕРЕСЕНЬ:

Дякую тобі, сусіде,
Що звів їх до хати.
Іде школа: час до неї
Книжечки збирати!

ЖОВТЕНЬ:

А я, теж, мастак в природі:
Ходжу та фарбую
На-червоно і на-жовто -
Під зиму готую.
І яблука, помідори,
Сливи, груші, виноград.
Як смакують вони дітям!
А я тому дуже рад!

ЛИСТОПАД:

Я зовуся Листопад -
Листя обриваю.
Я дерева до спочинку
Отак з г о т о в л я ю.
Миколая я приводжу,
Бо велике свято ...
Всім дарую, що лиш можу,
Щедро і багато ...

Добродійка М. Фотій,
Торонто, 1969

ГРУДЕНЬ:

Я - дванадцятий, найстарший,
Бо рік я к і н ч а ю.
Хто учився, хто працював,
- Я - потіху маю!

Я й морожу і щипаю,
І дітей лякаю ...
Але вірте, любі діти, -
Добре серце маю!

Стелю сніжинки біленькі,
Пухкенькі, легенькі ...
Всюди все я покриваю:
- Спи, Земличко-Ненько!

ОЙ СТАЛАСЯ НАМ НОВИНА

Різдвяна сценка-монтаж

Сцена: ліс, зимовий вид. За сценою чути мелодію „Тиха ніч”/піано/.

Дієві особи: Матір Божа, Янголи, 8 пастушків, діти-колядники,
малі посівальники, ведмідь, зайчики.

ВЕДМІДЬ - /сидить під ялинкою і їсть великою ложкою мед. Після
встає і приспівує: Я собі ведмедик дуже молоденький,
Я медочок дуже люблю, бо він солоденький!
/пританцювує. Кладає мед під ялинку/.

ВЕДМІДЬ - Яка дивна ніч! Якось так хочеться всіх обняти ...
Помагати, не кусати ...
Тихо, мило всюди,
І добрими стали
Навіть лихі люди!

/За куца заглядають ЗАЙЧИКИ. ВЕДМІДЬ завважив/.

ВЕДМІДЬ - Зайчики, маленькі засніжки,
Ходіть, ходіть сюди,
Не бійтися мене,
Не зроблю вам біди. /ЗАЙЧИКИ підійшли коло ВЕДМЕДЯ/.

ВЕДМІДЬ - Зайчики, мені так хочеться танцювати /пританцювує/.
Радіти, співати! ...
Затанцюймо ж усі, разом,
Подай ланку, подай другу!

/ВСІ стають у коло і співають. Піано приграває за сценою/.

ВСІ - Я собі ведмедик, дуже молоденький,
Я медочок дуже люблю, бо він солоденький ... /повторюють/.

ЗАЙЧИК - Я морковцю дуже люблю, дуже солоденька! /сольо/.

/Нараз впало дуже ясне світло поміж двома ялинками. Під задною
стіною підготовлені яселка. МАТИ БОЖА стоїть коло яселок і три-
має Ісусика на руках. Позаду Неї кілька ЯНГОЛІВ. МАТИ БОЖА кладе
Ісуса в яселка і сіном притрушує/.

ЯНГОЛИ - Слава на небі Богу, а на землі спокій, а між людьми добра
воля! ... /Проказують рецитативом. За сценою чути коляду „Бог
Предвічний”. ВЕДМІДЬ тулить до себе ЗАЙЧИКІВ, радіє. Приходять
ПАСТУШКИ/.

1. Я Тобі, Дитятко, маленьке,
Приношу молочко тепленьке. /Кладе збаночок коло ясел/.
2. Я даю ягнятко маленьке, м'ягеньке,
Щоб Дитятко Боже було веселеньке ... /кладає ягня коло ясел/.
3. Я дарую книжечку, гарну і новеньку,
Щоб читав і радував свою лобу Неньку. /в яселка кладе/.
4. А я новенький батіжок,
Щоб свечки гнати в затишний гайок. /кладає коло ясел/.
5. Я черевички приношу Тобі,
Щоб не захолили ніженьки святі. /в яселка кладе/.
6. Я даю сорочку вишиту Ісусу,
Боже, благослови нас,
„Не введи в спокусу“. /кладає в яселка/.
7. Я приніс ... те, що маю,
Я в сопілоньку Тобі заграю ... /грає якусь коляду!..Коли закін-
чив грати, кладе сопілку в яселка/.

ВЕДМІДЬ - /підсовується до яселка із барилкою меду/.

А я даю мєл, дуже солодєнький.

ЗАЙЧИКИ - А ми морковцю!

ДІТИ-КОЛЯДНИКИ - /входять. Перший несе зірку. ЗАЙЧИКИ, ПАСТУШКИ,
ВЕДМІДЬ, до них приєднуються/.

ХЛОПЕЦЬ - Добрий вечір, вам у дїм,
Добрий вечір, вам усім!
Всіх вітаєм, прославляєм /Читанка „Київ“
З нашим святм різдвяним! П. Волиняк/.

ДІВЧИНА - Це до нас упала з неба
Ясна зірка різдвяна,
Що б у нас засяла в серці
Радість тиха і ясна.

ХЛОПЕЦЬ - Чи можна у вас Христа прославляти
І по нашому звичаю заколядувати?

/ІЗ ЗАЛІ/ - Просимо, просимо/. ВСІ колядують/.

Ой, у Вефлеємі, сталася новина,
Там Пречиста Мати Божа породила Сина.
Сіном притрусила, в яслах положила,
Люлі-люлі, любий Сину, Ти Дитино мила! /слова цієї лі-
нійки співає Мати Божа/.

А Ісус маленький ручки простягає,
Усіх діток всього світу собі закликає.
О, Ісусе милий, на пахучім сіні,
Даруй волю, верни славу неньці Україні!

МАЛІ ПОСІВАЛЬНИКИ - /входять з торбинками/: Сієм, сієм, посіваєм,
З Новим Роком вас вітаєм!
На щастя, на здоров'я, на Новий Рік,
Щоб краще велося як торік!

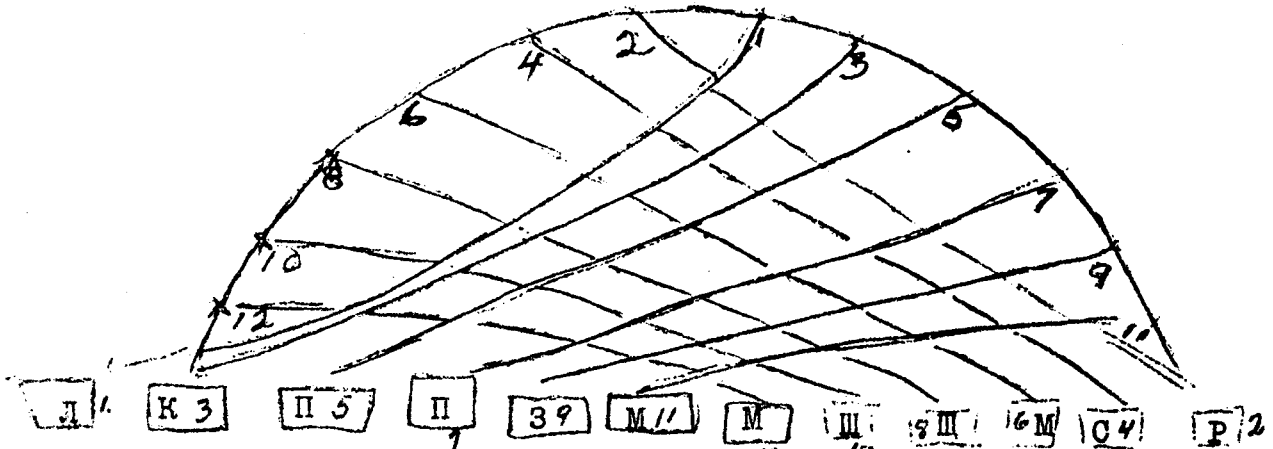
ВСІ - Будьте здорові з Новим 197 .. роком!

Добродійка М. Фотій, Торонто - Катедра

С. Василичин

ГНОМИКИ І ФЕЇ

/Діти стоять на півколо/

ПОВ'ЯЗАННЯ: Л - ЛЮБОВ, К - КРАСА, П - ПОШАНА, З - ЗДОРОВ'Я,
М - МИЛОСЕРДЯ, М - МИР, Ш - ШИРІСТЬ, Щ - ЩАСТЯ,
С - СПОКІЙ, Р - РАДІСТЬ.

ДАРУНКИ ГАРНО ОБВИТИ, З ВЕЛИКИМ НАПИСАМИ.

/Кожна дитина говорить своє речення, кланяється, ставить свій дарунок на переді, до ряду, й стоїть за своїм дарунком./

ВСІ ДІТИ РАЗОМ - Ми принесли вам дарунки!

1. ДИТИНА - Я приніс вам любов.
2. " - Я приніс вам радість.
3. " - Я принесла вам красу.
4. " - Я приніс вам спокій.
5. " - Я принесла вам пошану.
6. " - Я приніс вам мудрість.
7. " - Я принесла вам правду.
8. " - Я приніс вам щастя.
9. " - Я принесла вам здоров'я.
10. " - Я приніс вам ширість.
11. " - Я принесла вам милосердя.
12. " - Я приніс вам мир.

ВСІ ДІТИ РАЗОМ - Ми молимо, щоби Господь вас благословив.

ОДЯГ - Дівчатка - феї /русалочки/
Хлопчики - гномики

РІЗДВЯНІ ВПРАВИ ІЗ ЗВІЗДАМИ

Участь беруть 10 дівчаток - вбрані в білих суконках, на голові гарно мати маленькі золоті корони із зіркою на переді; або бодай можуть мати білі блюзочки й одного кольору спіднички, та однакові стрічки на голові. Кожна має в правій руці золоту зізду яких 8", прикріплена на паттку 16; обвинений білим папером.

Дівчата стоять у двох рядах, по 5 у кожнім ряді, зізда в правій руці.

10	9	8	7	6
1	2	3	4	5

Роблять вправи до коляди „НА НЕБІ ЗІРКА“ - Інші діти можуть стояти в рядах по боках і всі разом колядують до вправ.

<p>1. На небі зірка ясна засяла,
І ясним світлом сіяє.
Хвиля спасіння нам завітала
Бог у Вефлєсмі раждаєсь.

Щоб землю з небом разом
злучити,

Христос родився, Славіте!
Христос родився, Славіте!</p> | <p>1. Зізду до гори, перед собою,
дивитись на неї, знова рівно, коло себе.
2. В правий бік ↗, рівно ↑,
3. в лівий бік ↖, рівно ↑,
4. права нога вперед, заразом зізда наперед, до гори, дивитись на неї, рівно
5. дівчата паруються 10 і 9, обнявшись за стан 7 і 6, 8 і 3, вільними руками, 1 і 2, 4 і 5 одна зізда в лівій, друга в правій руці,
6. стоять дальше парами, зізди в противний бік ↖ ↗, рівно ↑↑,
7. зізди вгору рівно, перекрис, лити ✕, знов у діл, рівно ↑↑, а на друге „Славіте“ роблять 2 ряди.
8. Обидва ряди йдуть рівним 9 7 кроком, один до одного, 10 6 зізди рівно, сходяться, 8 3 зізди навхрест ↗ ↘, 2 4 1 5
9. зізди рівно, йдуть взад до попереднього місця.
10. Один ряд стоїть на місці, другий ряд йде до нього рівним кроком і на „спішим“ кожна дівчина другого ряду підносить свою зізду над голову дівчини проти неї - зізди рівно.</p> |
|--|--|

Нашого жде Він привіта.

Спішім любовю Його ogrити,

Христос родився, Славіте!

Христос родився, Славіте!

3. Благослови нас, Дитятко
Боже,

Дари нас нині любовю,

Вся сила пекла нехай не
зможе

Нас розлучити з Тобою.

Благослови нас, ми Твої
діти

Христос родився, Славіте!

Христос родився, Славіте!

11. Ідуть рівним кроком взад на
місце

12. Перший ряд іде до другого, ро-
бить ті самі рухи.

13. Перший ряд іде взад на своє
місце

14. Здіймають зірки високо, одні
до одних, дивляться на них, знова
рівно.

15. На перших двох словах
творють коло, лицями
до середини.
Зірки рівно. На
„Дитятко“ зірки
в гору до середини

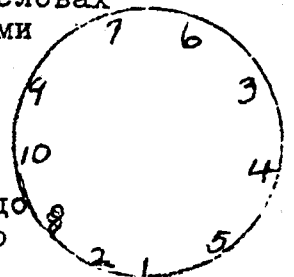
16. і тримають аж до
„нині“. Знов рівно
зірки.

17. Вклякають, а на „нехай“ зірки
до гори, до середини і тримають
аж до „розлучити“ – рівно.

18. Стають парами як у /5/
обнімаються за стан, 10 і 9,
на „ми“ зірки в про- 7 і 6,
тивну сторону ↖ ↗, 1 і 2, 4 і 5
рівно ↑↑

19. ажрест перед собою: ✕,
рівно

20. Зірки в гору, навкрест, голови
до куни, так стояти доки заслona
спадає.

Уложила Марія Вавринюк

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

„Веселих свят, веселих свят!“
Так хай звучить по всій землі,
Де лиш живе наш рідний брат:
Веселих свят Його сім'ї!

Веселих свят, веселих свят,
Бажаю всім в усім краю:
Для міст і сіл, для рідних хат,
Веселих свят желання шлю!

Веселих свят! Я ближнім всім
Так небо все схилити рад!
Тому і днесь бажаю їм:
„Веселих свят, веселих свят!“

М. Мартинюк

НАШІ ДІТЯ

1. Українець - моє ім'я,
Гордий лев - моє знам'я,
Рідна хата, це - мій рай,
Україна, це - мій край!
Любов моя - нарід мій,
Труд для нього не важкий,
За нього віддам житт -
Бо ВКРАЇНСЬКЕ я дитя!
2. Хто я? - Хочеш знати?
Українка моя мати,
Й батько мій українець
зроду,
І козацького він роду.
3. Українка я маленька,
Українка моя ненька;
Я їм щира є дитина,
Вірна любя і єдина.
Так до смерти буду жити,
Рідних буду я любити,
Українцям допомогати
Бо Україна моя мати!
4. Українка я маленька,
Українці батько й ненька.
Українці вся родина -
Всім нам мати - Україна!
Наша славна Україна
Наше щастя і наш рай;
Чи на світі є країна
Ще миліша за наш край?
5. Україно!
Далекий наш краю,
Цілим серденьком дитини
Я ще днини лью молитви
Всевишньому Богу,
Щоб післав нам в Україну
Щасливу дорогу!
6. Ой вдягнуся у неділю
У вишивану сорочку,
У червону спідничку
І в коралі на шнурочку.
Заплету я свої коси
І візьму вінск у руки,
Ще й васильком завітчаюсь.
Хто від мене кращий буде?
А на ноги чоботята,
Червоненькі, сапянові;
Я маленька українка,
Будьте всі здорові!
7. Хлопець з Канади -
Я українець з Канади,
Вийшов тут я для розради,
Вийшов я і тут чекаю -
Бо братів стрічати маю!
8. Зі Злучених Стейтів Америки -
Добрий вечір тобі, брате,
Добре, що ти вийшов з хати.
Я зі Стейтів тут вітаю
І часу лиш трешки маю.
9. З Аргентини -
З Аргентини я приходжу,
Щастя, що вас двох знаходжу,
А то був би заблукався,
Та й з нічим домів вертався!
10. З Зеленого Клину -
Клин Зелений вас вітає,
Я ваш братчик, приїжджаю,
Хоч далеко заблукався -
То я долі не піддався!
11. Дівчина - з Підкарпатської
України
З Закарпаття я вам, браття,
Несу желань пребагато.
Хоч Карпати розділили
То - зростають наші сили!
12. Галичанка
Я багата галичанка,
Щира, любя я дитина.
Прийшла всіх вас привітати
І зам слово, дві, сказати!
13. Буковина
Буковинка я маленька,
Та Україна мені ненька!
Всіх вас, любих, пам'ятаю,
Свого роду не кидаю!
14. З Києва
Я з Києва святого
З над Дніпра вам дорогого.
Тут прибули, в цю годину,
Щоб поради́ти родину!

У К Р А Ї Н А

Україна - наша мати, а ми її діти,
Іще змалку учимся все рідне любити,
Ми чужого теж вчимося, знаємо, що
І звичаї, і природа - все інакше ^{люди,}
Наша славна Україна, наша рідна ^{всюди} мати!
І річками і степами й піснями багата!

/Зібрала і впорядкувала Анна Данилович/

3800125

\$ 350